

Onderzoek Terrel

Inzake M.A. Kaatee – 71/312 071-22
RL Properties BV – 71/312 098-22

Zitting 17 oktober 2023 om 09.00 uur
Arrondissementsrechtbank Amsterdam
(meervoudige strafkamer – regiezitting)

Pleitnotities

Advocaten: Han Jahae en Oscar Pluimer

Edelachtbaar college!

I. Inleiding: de aanloop naar deze regiezitting

1. Tijdens een bespreking op ons kantoor op 3 juli 2020 heeft officier van justitie mr. Stempfer in het bijzijn van het tweekoppige Terrel-team, Marcel Kaatee en mijzelf, Marcel Kaatee meegedeeld dat het OM kennis had genomen van de uitspraak van de rechtbank in de zaak Vandros – een zaak waarin Kaatee niet voorkwam en waarin de Wallenpanden geen voorwerp van onderzoek waren – en tot de conclusie was gekomen dat die panden die weliswaar al meer dan 18 jaar op naam van Kaatee stonden, in feite van Willem Holleeder waren.¹ Kaatee was dus, zo bleek volgens mr. Stempfer uit het Vandros-vonnis, de stroman van Holleeder en hij zou opnieuw vervolgd gaan worden voor het witwassen van die panden, *tenzij* Kaatee in het hoger beroep van Vandros een verklaring zou willen afleggen dat hij de betreffende panden in 2002 onder dwang en dreiging van Holleeder van Endstra had gekocht. In dat geval stond voor Kaatee “*de deur op een kier*” en wilde het OM wel het gesprek met Kaatee aangaan.

2. Mr. Stempfer doelde – kennelijk – op de volgende passages in het Vandros-vonnis:

"Voor de verklaringen van Sonja en Astrid Holleeder, inhoudende dat zij in het onderzoek Goudsnip niet over het losgeld van de Heinekenontvoering en de herkomst van de Achterdam konden verklaren omdat hen dat verboden was door verdachte, die feitelijk eigenaar was van de gokhallen op de Wallen die ook met het losgeld waren aangeschaft, kan naar het oordeel van de rechtbank bevestiging worden gevonden in het onderzoek Vandros.

Uit meerdere, door Astrid Holleeder opgenomen, gesprekken met verdachte blijkt immers dat verdachte de betreffende gokhallen zag als zijn eigendom en de inkomsten die daarmee werden gegenereerd als hem toebehorend. Uit de omstandigheid dat verdachte tot op heden heeft ontkend dat de gokhallen feitelijk van hem waren, concludeert de rechtbank dat verdachte er blijkbaar veel aan gelegen is om dat verborgen te houden. De verklaring van verdachte dat hij betrokken is geweest bij het bedenken van de verantwoording in Goudsnip ondersteunt de verklaring van Sonja Holleeder."

Het openbaar ministerie heeft in Vandros in het requisitoir een beeld geschetst over de verhoudingen binnen de Amsterdamse onderwereld waar Willem Holleeder, Cor van Hout, John Mieremet en Willem Endstra deel van uit maakten. In februari 1996 is er een aanslag Cor van Hout. Willem Holleeder en Cor van Hout raken na deze aanslag gebrouilleerd en de bezittingen die zijn met Rob Grifhorst hebben worden later dat jaar verdeeld."

(...)

¹ Ten behoeve van de leesbaarheid of, zo u wil, ‘aanhoorbaarheid’ van dit pleidooi zullen sommige feiten sterk vereenvoudigd worden weergegeven. In wezen heeft mr. Stempfer op 3 juli 2020 een keuze voorgelegd. Nadat Kaatee zijn keuze had gemaakt en ik die bekend heb gemaakt is – feitelijk dus even na 3 juli – aangekondigd “dat we de procedure ingaan”. Verderop wordt gesteld dat Kaatee de panden heeft gekocht, feitelijk was dat zijn vennootschap, etc. etc.

"Verdachte en Van Hout, jarenlang boezemvrienden, zijn in 1996 gebrouilleerd geraakt na de eerste aanslag op het leven van Van Hout op 27 maart 1996 en de afwikkeling daarvan.

Verdachte heeft zich na die eerste aanslag tot woede van Van Hout aangesloten bij Klepper en Mieremet, sinds jaar en dag vijanden van Van Hout. Gezamenlijke bezittingen van verdachte, Van Hout en Grifhorst zijn in oktober 1996 verdeeld. Aan Van Hout werden de prostitutiepanden op de Achterdam in Alkmaar toebedeeld, die ook volgens de eigen verklaring van verdachte zeer hoge opbrengsten genereerden."

(...)

"Verder heeft Sonja Holleeder verteld dat Van Hout tot aan zijn overlijden in het bezit was van prostitutiepanden aan de Achterdam te Alkmaar en daaruit inkomsten had. Zij heeft verteld dat Van Hout in het bezit hiervan was gekomen nadat in 1996 de gezamenlijke bezittingen van Grifhorst, verdachte en Van Hout waren verdeeld. Verdachte heeft de gokhallen (op de Wallen in Amsterdam) en het bordeel in de Roompotstraat in Amsterdam overgenomen [onderstrepingen, advocaten HJ & OP]."²

3. Een goed verstaander herkent in deze citaten moeiteloos de eerste en tweede geldstroom uit het bewijsmiddelenoverzicht in Terrel.
4. Op basis van deze overwegingen ten overvloede in het Vandros-vonnis, buiten de tenlastelegging om en zonder wederhoor van de zijde van Kaatee, komt het OM dus tot de conclusie dat Holleeder de panden oorspronkelijk met het Heinekengeld heeft verkregen en deze ruim 21 jaar geleden op naam van Kaatee heeft gezet.³
5. Het bizarre is dat op 3 juli 2009, op de kop af 11 jaar vóór deze mededeling van mr. Stempher, zowel Kaatee als Holleeder door het Hof in Amsterdam nu juist zijn vrijgesproken van het witwassen van die panden, maar die vrijspraak blijkt dus nu plots op basis van dit vonnis een vergissing van het Hof.
6. De vrijspraak in Kolbak was niet zomaar een vrijspraak. De conclusie dat die panden *"niet uit de afpersing van Endstra, noch uit enig ander misdrijf"* afkomstig waren, de conclusie dat de hallen niet van Holleeder waren maar van Kaatee, trok het Hof niet lichtzinnig. Dat gebeurde na zeer uitgebreid onderzoek en dat is een understatement. Het OM hield uw rechtbank onlangs voor dat het Kolbak-onderzoek bestaat uit ruim 120 ordners, maar in werkelijkheid ging het bij de aanvang van het hoger beroep al om meer dan 200 ordners!⁴ De rechtbank in Haarlem sprak na 30 zittingsdagen vrij; het Hof na 34 zittingsdagen.⁵ Rechtbank en Hof zijn dus bepaald niet over een

² Pag. 13-15 groene nummering einddossier Terrel.

³ Het Hof Amsterdam heeft het Vandros-vonnis, dat volgens mr. Stempher voor het OM de aanleiding was om Kaatee opnieuw te vervolgen, op 24 juni 2022 in zijn geheel vernietigd (ECLI:NL:GHAMS:2022:1842). Tijdens het hoger beroep van het Vandros-proces is Kaatee, in tegenstelling tot het proces in eerste aanleg, wél gehoord. Het Vandros-arrest bevat geen enkele overweging of suggestie dat 'gokhallen' of panden van Kaatee feitelijk van Holleeder zijn.

⁴ <https://www.trouw.nl/nieuws/hoger-beroep-holleeder-donderdag-van-start~b5900583/>.

⁵ Zie opgave OM in de mail van 10 oktober jl. en verder pag. 1624 zwarte nummering, pagina 1 arrest inzake Kaatee d.d. 3 juli 2009.

nacht ijs gegaan, zullen we maar zeggen. Het waren beide dus geen lichtzinnige uitspraken. Een overweging ten overvloede op een punt dat niet ter beslissing voorlag in een hele andere strafzaak van 11 jaar later, waar Kaatee geen rol in speelt, maakt het oordeel van de rechtbank en het Hof destijds allemaal van onwaarde. Althans, volgens het OM.

7. Holleeder werd in Kolbak op 3 juli 2009 vrijgesproken van het verwerven en voorhanden hebben (het witwassen) "*aan of via (...) de bedrijven van M.A. Kaatee*" van de Wallenpanden.⁶ Het verwijt aan Holleeder was verder identiek aan het verwijt aan Kaatee, ze waren elkaars medepleger, net als nu in Terrel: het Heinekengeld zou via Grifhorst in 1992 in onder meer de Wallenpanden zijn geïnvesteerd en bij de ruzie met Van Hout zou Holleeder de Wallenpanden in 1996 toebedeeld hebben gekregen. Eerst had Endstra ze op zijn naam gezet voor Holleeder, en toen Endstra in de problemen kwam heeft hij ze, al dan niet gedwongen door Holleeder, overgeheveld naar Kaatee. Holleeder heeft vervolgens, door Endstra af te persen, Paarlberg van financiële middelen voorzien om de financiering die Endstra in eerste instantie zelf aan Kaatee had verstrekt, over te nemen. Opnieuw: het kost niet veel moeite om de eerste en tweede criminele geldstroom uit het bewijsmiddelenoverzicht te herkennen. Sterker nog, dit zijn de twee aldaar benoemde geldstromen. Tot op de cent.
8. Omdat het in Terrel evident om precies hetzelfde gaat en de jaren voorbij zijn gevlogen sinds het Kolbak-arrest, en het geheugen soms kort is, hebben we gemeend er goed aan te doen om begin april 2021 een juridische zienswijze in te zenden met daaraan toegevoegd "Kafka op de Wallen" van de hand van Marcel Kaatee, zodat het OM kon zien dat wat men onderzocht al lang beslecht was. Tevergeefs. Het OM wilde het niet zien.
9. Wat te doen? De verdediging kan geen zaak aanbrengen, wij kunnen maximaal het OM verzoeken de zaak aan te brengen zodat deze kwestie snel opgelost kan worden en we elkaar, maar ook de rechtbank, een heleboel ellende, werk, tijd en dus geld kunnen besparen. Wij hebben dit herhaaldelijk aangekaart en verzocht, maar het OM brengt de zaak niet aan en wacht 3 jaar en ruim drie maanden na het gesprek bij ons op kantoor om de zaak eindelijk aan te brengen.
10. Wij hebben wel nog op 13 augustus 2021 een klaagschrift over het uitblijven van een last tot opheffing van het beslag ingediend. Op 24 november 2021 is een verzoek einde zaak ingediend. Alles vanuit de hoop langs die weg te bewerkstelligen dat de zaak in een vroeg stadium beëindigd zou kunnen worden. Het oordeel van de raadkamer is bekend.
11. Ons standpunt is daarna in de schriftelijke ronde voorafgaand aan deze regiezitting nogmaals uitgebreid op papier gezet.
12. Het klopt op zichzelf dus dat er voorafgaand aan deze zitting al 445 pagina's aan de kwestie gewijd zijn, en dan tel ik de bijlagen bij die stukken en de talloze mails waarop we hebben gereageerd op het OM niet eens mee maar dat komt niet omdat, zoals het OM stelt, de kwestie waar het om draait zo moeilijk is, helemaal niet. Die is verbluffend simpel. Dat komt simpelweg

⁶ Arrest Holleeder in Kolbak, pag. 1921 en 1922 groene nummering Terrel.

omdat tot op heden niemand wilde luisteren en dan moet je het soms op verschillende manieren uitleggen.

13. Af en toe zal wellicht wat frustratie en ongeduldigheid doorklinken, dat zal zo zijn en dat draagt niet altijd bij aan de helderheid van het debat, maar het is ook frustrerend om machteloos toe te zien dat er maar niks gebeurt waar het eerder aanbrengen – naar ons idee – niet alleen eerlijk en fair zou zijn, maar ook evident in ieders belang.

I.1 De geschiedenis in het kort

14. Hoe simpel is het?⁷ Marcel Kaatee is in 1980 als student bij Joop de Vries op de Wallen aan het werk gegaan en kwam al snel in de gokhallen terecht. Dat vond hij zo leuk dat hij zijn studie economie eraan heeft gegeven en full-time in de hallen is gaan werken. Toen Joop de Vries in 1986 overleed zijn door de erfgenamen nieuwe vennootschappen opgericht om de speelhallen te exploiteren en is hij voor die bedrijven aan het werk gegaan. Toen de hallen in 1992 werden verkocht aan Grifhorst, hield Kaatee die zich inmiddels had opgewerkt tot financieel manager van het hele Casa Rosso concern, gewoon zijn baan. Zo gaat dat als een bedrijf overgenomen wordt, het personeel gaat gewoon mee over.
15. In plaats van dat hij werkte voor eerst Joop en daarna de Erven de Vries, werd nu Grifhorst zijn baas. In het dagelijks werk veranderde niks, zijn functie bleef hetzelfde (met die aantekening dat hij natuurlijk met de jaren steeds meer verantwoordelijkheid had gekregen, een gewoon natuurlijk carrièreverloop van een goed functionerende werknemer).
16. In 1996 verkocht Grifhorst Casa Rosso, de Bananenbar en het Erotisch Museum aan Charles Geerts en zijn speelhallen met enkele panden op de Wallen aan Endstra. Een jaar later, in 1997, toen Kaatee inmiddels dus voor Endstra werkte als directeur van de hallen, werd hij (in onderzoek Citypeak) gearresteerd. Het OM dacht in eerste instantie dat Grifhorst nog zijn baas was en Kaatee dus in feite voor Holleeder werkte.
17. Holleeder had Heineken in 1983 ontvoerd, niet al het losgeld was teruggevonden en Holleeder had zijn deel van het misdaadgeld via Grifhorst geïnvesteerd in speelhallen op de Wallen, zo luidde de verdenking. Dat mocht natuurlijk niemand weten en daarom deed Grifhorst zich al die jaren als eigenaar voor. Grifhorst was de ideale stroman, hij was rijk geworden met de verkoop van een bouwmarkt op de Brouwersgracht en het was dus niet verdacht toen hij ze op papier kocht. Vind maar eens iemand die de middelen heeft om bedrijven en panden te kopen en die aankoop te financieren en zijn reputatie op het spel wil zetten om een Heinekenontvoerder van dienst te zijn.
18. Kaatee wist dat Holleeder eigenlijk de eigenaar was, aldus justitie in Citypeak, en speelde het spel mee. Hij hielp Grifhorst en Holleeder om die laatste in staat te stellen zijn met die ontvoering verdiende centjes ogenschijnlijk legaal in te laten zetten. In die tijd heette dat nog heling.

⁷ Hierna volgt een globale samenvatting van de geschiedenis met betrekking tot de Wallenpanden. Voor een gedetailleerdere en uitvoerigere uiteenzetting van de feiten dienaangaande wordt verwezen naar de zienswijze “Kafka op de Wallen”, pag. 05251-05490 groene nummering Terrel.

19. Maar gelukkig voor Marcel Kaatee kwam die theorie niet uit dat onderzoek (Citypeak) naar voren. Kaatee kreeg in 1998 van de officier van justitie te horen dat hij niet verder vervolgd zou worden voor het meewerken aan het verhullen dat Holleeder de enig echte eigenaar van de Wallenpanden was (zie randnrs. 29-39 en 70-84 v.h. schriftelijk standpunt *d.d.* 25-08-2023).
20. Toen Grifhorst de hallen in 1996 aan Endstra verkocht, ging Kaatee opnieuw als onderdeel van het meubilair mee over naar de nieuwe eigenaar. Ook Endstra had hem hard nodig, want inmiddels was Kaatee al jarenlang de centrale man in die hallen. Hij draaide ze, het waren zijn "kindjes". Endstra wist niks van het exploiteren van speelhallen en maakte Kaatee directeur, en Kaatee wilde niks anders. Die hallen waren – en zijn – zijn lust en zijn leven (inmiddels zijn last en zijn leven).
21. Toen Endstra na een paar jaar weer van de hallen af wilde was Kaatee ondertussen medeaandeelhouder geworden. Het was dan ook niet vreemd dat Endstra ze aanbood aan Kaatee die ze dolgraag wilde hebben. Endstra kon zich geen betere koper voorstellen. Endstra financierde de koop op afbetaling, en een half jaar later nam Paarlberg de financiering van Endstra over.
22. In 2006 werd Kaatee echter opnieuw gearresteerd en opnieuw werd hij ervan verdacht eraan mee te werken te verhullen dat niet Endstra en later hijzelf de werkelijke eigenaar was van de hallen, maar dat Holleeder dat was. Die had het eigendom immers oorspronkelijk met Heinekengeld verworven maar op naam van Grifhorst gezet. Ook toen Grifhorst ze verkocht aan Endstra bleef Holleeder de werkelijke eigenaar. Endstra was slechts de nieuwe papieren eigenaar, Holleeder bleef de baas en nog steeds de feitelijke eigenaar.
23. En in 2002 had Holleeder besloten dat de hallen voortaan op naam van Kaatee moesten staan. Endstra had de hallen – aldus justitie –niet vrijwillig verkocht aan Kaatee, niet uit eigen wil, Holleeder had hem daartoe gedwongen. Ze waren eigenlijk van Endstra afgeperst, zo vertelde Endstra op de achterbank aan de CIE.⁸ Ook Kaatee was dus feitelijk slechts op papier eigenaar, Holleeder had het oorspronkelijk met Heinekengeld gekocht bezit nooit afgestaan.
24. Holleeder had na de verkoop aan Kaatee geregeld dat Paarlberg de door Endstra aan Kaatee verstrekte financiering overnam en Endstra gedwongen om Paarlberg daartoe van de benodigde financiën te voorzien. Aldus het OM.
25. Kaatee was willens en wetens de stroman voor Holleeder, hij had de hallen op zijn naam maar die waren oorspronkelijk met Heinekengeld verkregen en later had Endstra ze – naar eigen zeggen noodgedwongen – over laten schrijven op naam van Kaatee.
26. De rechtbank en het Hof hebben in Kolbak uitgebreid de tijd genomen om dit verhaal te bekijken en beiden kwamen tot de conclusie: niet waar. De hallen en de panden op de Wallen, in Kolbak samen aangeduid als "de

⁸ De afpersing van de Wallenpanden was in Kolbak niet als zelfstandig feit ten laste gelegd – noch aan Kaatee, noch aan Holleeder – maar in het kader van de witwasverdenking was wel ten laste gelegd dat de Wallenpanden uit afpersing dan wel enig ander misdrijf afkomstig waren, zie pag. 1910-1914 (t.l.l. Kaatee) respectievelijk pag. 1920-1922 (t.l.l. Holleeder), groene nummering Terrel.

Wallenpanden”, zijn niet van de afpersing van Endstra afkomstig en ook niet uit enig ander misdrijf, lees het Heinekengeld of de herfinanciering.

27. Je zou denken dat de kwestie eindelijk opgelost is, dat het rustig wordt en dat Kaatee eindelijk kan gaan doen wat hij het allerliefste doet: zijn gokhallen runnen. Ze weer de beste van de stad maken. Maar niets is minder waar, justitie kan zich niet bij het oordeel van het Hof neerleggen. Cassatie heeft weinig zin luidt kennelijk de conclusie van de cassatiedesk van het OM. Cassatie wordt immers niet ingesteld.
28. Het OM gaat Kaatee nu bestuursrechtelijk proberen aan te pakken, via de vergunningen. In “Kafka op de Wallen” – de zienswijze van Kaatee – en de pleitnotities overgelegd in raadkamer wordt uitgebreid omschreven op welke wijze de diverse uitvoerende overheden zijn blijven samenspannen om de exploitatie van de hallen tegen te werken en de hallen uiteindelijk te sluiten. Ondanks de integrale en onherroepelijke vrijspraak van Kaatee in het Kolbak-proces, voorzag het OM bestuursorganen, via het Landelijk Bureau Bibob, jarenlang van “ondersteunende” informatie uit Kolbak en later Vandros. Hoe frustrerend dat verder ook is voor Kaatee, het gaat het bestek van dit preliminair verweer te buiten.
29. Wat het bestek van dit verweer niet te buiten gaat is het feit dat Kaatee, na al die jaren dat hem bestuursrechtelijk de voet dwars is gezet, nu weer strafrechtelijk wordt vervolgd voor precies dit verhaal. Kon je in Kolbak nog zeggen dat er iets in de feitelijke constellatie was veranderd, dat kan nu niet. Er is helemaal niets veranderd sinds de vrijspraak inmiddels heel ruim 14 jaar geleden. Was ten tijde van de eerste vervolging (Citypeak) Endstra nog de eigenaar en Kaatee “slechts” werknemer, tijdens Kolbak was Kaatee zelf al enkele jaren eigenaar. De herfinanciering van Paarlberg vond in 2003 plaats en is dus vol meegenomen in Kolbak.
30. Nu, na Kolbak, is er niks in de feitelijke constellatie veranderd. Het cynische is dat het uitgerekend aan het OM te wijten is dat er niks veranderd is. Kaatee mag de hallen zelf niet meer exploiteren en is dus gedwongen ze te verkopen, heeft een koper, koper en verkoper zijn het eens over de koopsom en dat deze rechtstreeks naar justitie gaat i.v.m. de ontneming Paarlberg. Een ideale situatie, de schuld aan justitie van Paarlberg wordt ingelost, Kaatee is van zijn schuld af en de hallen kunnen weer open. Maar nee, justitie voedt de vergunningverleners structureel met info die hen noopt de voor de exploitatie benodigde vergunningen niet te verlenen, maar ik zei al, dat gaat het bestek van dit verweer op dit moment te buiten.
31. M.a.w. ondanks zijn vrijspraak kan Kaatee nog steeds *de facto* geen gebruik maken van zijn eigendom en kan hij, door toedoen van het OM, zijn speelhallen en panden ook niet leveren aan de koper en met de verkoopopbrengst zijn miljoenenschuld aflossen aan de Staat. Het OM heeft hem als het ware in de houdgreep.
32. Kortom, zo simpel is het. In rechte is vastgesteld dat de panden niet door *enig* misdrijf zijn verkregen. De rechter heeft daarbij uitdrukkelijk het Heinekengeld – het misdrijf dat nu in Terrel als hoofdmisdrijf wordt gezien waarmee de panden zijn verkregen – én de herfinanciering voor ogen gehad. “Niet uit afpersing, noch uit enig ander misdrijf” staat in de tenlastelegging en in de uitspraak.

33. Zo simpel is het, je kan hoog en laag springen maar Kaatee is constant voor dit verhaal vervolgd. Eerst als werknemer zou hij Holleeder zijn diensten hebben bewezen (onderzoek CityPeak) en als "papieren eigenaar" (onderzoek Kolbak). En of je nou zegt je hebt de panden in bezit terwijl ze van Holleeder zijn of je zegt, je verhuult dat Holleeder de echte eigenaar is van de panden die op jouw naam staan maak natuurlijk geen bal uit. Het gaat om hetzelfde. Precies hetzelfde. Exact hetzelfde.
34. Het OM hecht veel belang aan vaststellingen in "andere zaken" zoals de oordelen in de ontnemingszaken van Holleeder en Paarlberg. Dat is mooi, want dat het om hetzelfde gaat blijkt simpelweg uit al die gerechtelijke vaststellingen in andere zaken die we hebben benoemd in onze stukken. Daaruit blijkt dat (1) dat de vraag naar het Heinekengeld, (2) de ware eigendom van de hallen en (3) de herfinanciering telkens opnieuw onderzocht is. Niet alleen is a) nooit in rechte vastgesteld dat het Heinekengeld is geïnvesteerd in de Wallenpanden (zie Citypeak, Goudsnip, Kolbak, Enclave(-financieel)), maar ook b) zijn zowel Holleeder als Kaatee als RL Properties vrijgesproken van het witwassen "*aan of via (...) de bedrijven van M.A. Kaatee*" van de Wallenpanden.
35. Het is zo evident, zo volstrekt helder dat de kunstmatige aanpassingen in de tenlastelegging in Terrel – 420 bis onder a i.p.v. onder b en een ander tijdstip – inderdaad louter cosmetisch zijn en helemaal niets afdoen aan het wezen van de zaak. Verbergen en verhullen is hetzelfde als voorhanden hebben als het in beide gevallen gaat om het feit dat de "papieren eigenaar" niet de echte eigenaar is. Dat is hetzelfde verwijt.
36. Als onherroepelijk in rechte is beslist dat de panden niet van enig misdrijf afkomstig zijn, niet met het Heinekengeld verworven, niet door afpersing van Endstra en niet door de herfinanciering verkregen, dan staat dat gegeven, die noodzakelijke te bewijzen voorwaarde, dat bestanddeel van strafbaar witwassen, vast. Aan die vaststelling kan niet meer getornd worden.
37. Als dat gold voor de periode van 14 december 2001 t/m 30 januari 2006 gold, dan helpt het niet om een ander tijdstip ten laste te leggen. Want voor dat nieuwe tijdperk zul je opnieuw moeten bewijzen dat het de panden van misdrijf afkomstig zijn en uitgerekend dat onderdeel is onherroepelijk beslecht. Het is en blijft niet van misdrijf afkomstig. Dat is zo op maandag, op dinsdag, op woensdag, donderdag, vrijdag, zaterdag en zondag en de maandag erop nog steeds. Tenminste als er feitelijk niks verandert en dat is hier het geval. Er niets veranderd.
38. Dat wordt niet anders als zich later iemand meldt die zegt: "vorig jaar heb ik gezegd dat het niet van misdrijf afkomstig is, ik heb nog eens nagedacht, nu denk ik dat het wel van misdrijf afkomstig is". Het was en is niet van misdrijf afkomstig als dat eenmaal onherroepelijk is vastgesteld. Iets meer juridisch: als onherroepelijk in rechte is vastgesteld dat de panden niet van misdrijf afkomstig zijn, dan kan die vaststelling in rechte niet "opengebroken" worden.⁹ Dan staat dat vast. Ook voor latere tijdstippen. En

⁹ Behoudens – onder de daarvoor geldende omstandigheden – de situatie van een herziening ten nadele ex art. 482a e.v. Sv.

ook als er plots wel nieuw overtuigend bewijs zou zijn, wat in de onderhavige zaken uitdrukkelijk niet het geval is. Zo simpel is het.

39. Overigens is het vaste rechtspraak in “herzieningsland” dat een getuige die ineens iets anders over dezelfde feiten verklaart, niet als nieuw bewijs gezien wordt. Aan nieuw bewijs om een vrijspraak ten nadele te herzien (en overigens ook om een veroordeling te niet te doen) worden heel wat hogere eisen gesteld dan een getuige die op zijn schreden terugkeert, maar dat voor dit moment terzijde.

II.2 De inhoud van het restant van dit pleidooi

40. Hierna zullen wij in reactie op de schriftelijk reactie van het OM van 7 september 2023, op enkele punten nog nader ingaan. In de eerste plaats op de tijdigheid van het beroep op *ne bis in idem*¹⁰ en op daarmee samenhangende beginselen (zoals de beginselen van een goede procesorde en het vertrouwensbeginsel) als preliminair verweer (par. II). Ten tweede op de vier redenen waarom in de visie van het OM geen sprake zou zijn van “hetzelfde feit” (par. III). Ten derde op de vraag of conclusies moeten verbonden aan de beschikkingen in de klaagschrift- en verzoek einde zaak-procedures (par. IV). Daarna zullen we aandacht besteden aan het uittreksel justitiële documentatie van RL Properties alsmede haar vervolging in het onderzoek Kolbak (par. V), om vervolgens af te ronden met enkele afsluitende woorden (par. VI).

II. Tijdigheid van het preliminaire ne bis in idem verweer

41. Het beroep op het *ne bis in idem*-beginsel is bij uitstek een preliminair verweer en is in deze zaak ook tijdig gevoerd.
42. Dit volgt in de eerste plaats uit het feit dat *ne bis in idem* een “vervolgingsbeletsel” betreft.¹¹ Dit hebben we in eerdere stukken reeds uitvoerig toegelicht. Ik verzoek uw Rechtbank in het bijzonder om op dit punt de randnummers 8-26 van de pleitnotities overgelegd in raadkamer als hier herhaald en ingelast te beschouwen.¹² Als ik het goed begrijp betwist het OM ook niet dat *ne bis in idem* (mede) een vervolgingsbeletsel is. Als dit echter nu niet ten gronde wordt beoordeeld, is het kwaad en de schade al lang en breed geschied (zie randnrs. 17-19 en 240-249 v.d. juridische zienswijze;¹³ randnrs. 22-23 v.h. klaagschrift; en randnrs. 98-120 v.d.

¹⁰ In het kader van dit pleidooi wordt daaronder ook steeds (mede) bedoeld “*nemo debet bis vexari*”, voor zover zou worden gemeend dat *ne bis in idem* niet zozeer beschermt tegen een dubbele vervolging maar meer tegen een dubbele bestraffing (zie ook randnr. 128 v.h. schriftelijk standpunt v.d. verdediging d.d. 25-08-2023). Korthedshalve en voor de leesbaarheid zal evenwel steeds over *ne bis in idem* worden gesproken.

¹¹ In dit kader wordt ook wel over “het *Erledigungsprinzip*” gesproken, zie F.C.W. de Graaf, *Meervoudige aansprakelijkstelling: Een analyse van rechtsfiguren die aansprakelijkstelling voor meer dan één strafbaar feit normeren* (diss. Amsterdam), Boom juridisch: Den Haag 2018, p. 224 (“Het beginsel beschermt bovendien tegen herhaaldelijke vervolging van dezelfde persoon wegens hetzelfde feit (het *Erledigungsprinzip*). Vanwege dit verbod op herhaaldelijke vervolging wordt niet alleen dubbele bestraffing, maar ook meervoudige aansprakelijkstelling voorkomen in geval van een geslaagd beroep op het *ne bis in idem*-beginsel.”).

¹² Pag. 06102-06107 groene nummering Terrel.

¹³ Pag. 06453-06454 resp. pag. 06504-06506 groene nummering Terrel.

pleitnotities in raadkamer¹⁴). Dan is de tweede vervolging een voldongen feit.

43. Het beroep op *ne bis in idem* kan en moet, ten tweede, in casu ook beoordeeld worden “zonder onderzoek van de zaak”, in de betekenis die hieraan wordt toegekend in artikel 283 Sv. Het OM probeert uw Rechtbank in dit verband op het spoor te zetten dat het verweer beperkt in omvang moet zijn of zonder kennisneming van het dossier zou moeten plaatsvinden om als zodanig te kunnen worden aangemerkt. Dat is echter niet wat de wetgever hiermee heeft bedoeld.
44. Noyon beschrijft het “onderzoek van de zaak” als het onderzoek over het bewijs van het (tenlastegelegde) feit en van het begaan daarvan door de verdachte, omtrent de rechtskundige waardering van het feit en de persoonlijke strafbaarheid van de verdachte.¹⁵ Oftewel, het “onderzoek van de zaak” betreft simpelweg het (verdere) onderzoek ter terechtzitting zoals dat is omschreven in de bepalingen die volgen op de artikelen 283 en 284 Sv.¹⁶ Dat is m.a.w. het onderzoek ter terechtzitting dat strekt tot beantwoording van de vragen van artikel 350 Sv. Concreet gaat het dan om: de ondervraging door uw Rechtbank van Kaatee en RL Properties, de ondervraging van eventuele ter terechtzitting (en de beoordeling van verzoeken dienaangaande), het voorhouden en voorlezen van stukken, het requisitoir van de officieren van justitie, het pleidooi van de verdediging, repliek, dupliek en het laatste woord. *Dat* is wat de wetgever in artikel 283 Sv met “onderzoek van de zaak” heeft bedoeld. Het *ne bis in idem*-verweer is in casu zonder dat alles te behandelen en te beoordelen.
45. Voor de beoordeling van het preliminaire *ne bis in idem*-verweer is het niet nodig dat uw Rechtbank aan Kaatee allerlei vragen stelt over de feitelijke geschiedenis van de hallen zoals gedetailleerd en gedocumenteerd is beschreven in “Kafka op de Wallen”. Dat mag uiteraard wel en Kaatee is graag bereid om alle vragen die uw Rechtbank daarover heeft te beantwoorden, maar u kunt ook zonder dit te doen over *ne bis in idem* oordelen.
46. Voor de beoordeling van het preliminaire *ne bis in idem*-verweer is het ook niet nodig dat uw Rechtbank allerlei getuigen gaat (doen laten) horen.
47. “Zonder onderzoek van de zaak” betekent niet dat u niet in het dossier mag kijken of anders, dat als je in het dossier moet kijken dat het dan geen preliminair verweer meer kan zijn. Natuurlijk niet. Voor ieder preliminair verweer moet je het dossier bekijken.
48. Voor de bevoegdheid van de rechtbank zal je toch moeten kijken naar het dossier. Waar is het gebeurd, is er rechtsmacht om daarover te oordelen, zijn hiervoor aanknopingspunten in het dossier?
49. Hetzelfde geldt voor de vraag of de dagvaarding geldig is.

¹⁴ Pag. 06122-06126 groene nummering Terrel.

¹⁵ WvSv, A.L. Melai/M.S. Groenhuijsen e.a., artikel 283 Sv, aant. 5 (“Noyon omschreef dit ‘onderzoek van de zaak zelf’ als het onderzoek omtrent het bewijs van het feit en van het begaan daarvan door de verdachte, omtrent de rechtskundige waardering van het feit en de persoonlijke strafbaarheid van de verdachte.”), met verwijzing naar Noyon 1926, p. 402.

¹⁶ Idem.

50. Stel nu dat wij geen beroep hadden gedaan op *ne bis in idem*, maar als preliminair verweer hadden betoogd dat de dagvaarding in het licht van artikel 261 Sv nietig moet worden verklaard, bijvoorbeeld omdat deze onvoldoende duidelijk maakt wat het verwijt is. Wat is dan in elke strafzaak de standaard reactie vanuit het OM? Dat – onder verwijzing naar bestendige rechtspraak – op de vraag of de in een tenlastelegging opgenomen beschuldiging voldoende duidelijk is, deze in samenhang moet worden gezien met (de inhoud van) het strafdossier.¹⁷
51. Met andere woorden, bij de beoordeling van de geldigheid van de dagvaarding moet uw Rechtbank – ook indien het als preliminair verweer wordt gevoerd – naar de inhoud van het dossier kijken. In onderling verband en samenhang met het dossier moet dan worden bekeken of de tenlastelegging voldoet aan de daarvoor in de wet gestelde eisen. Dus in dat geval verzoekt het OM de rechterlijke macht nadrukkelijk kennis te nemen van de inhoud van het dossier om zo’n preliminair verweer te beoordelen. Waarom is in die gevallen stevast geen sprake van “onderzoek van de zaak”, maar als wij uw Rechtbank vragen om desgewenst kennis te nemen van bepaalde dossierstukken om het *ne bis in idem*-verweer te beoordelen volgens het OM wel?
52. Het feit dat het dossier een bepaalde omvang heeft maakt dat niet anders. Het is niet zo en mag niet zo zijn dat een beroep op *ne bis in idem* bij een dossier van 100 pagina’s wel als preliminair verweer kan worden beschouwd, maar bij een dossier van 10.000 pagina’s niet. Als dat wel een relevante factor zou zijn kan het preliminaire karakter van een *ne bis in idem*-verweer simpelweg te niet worden gedaan door een omvangrijk dossier samen te stellen.
53. De hamvraag is of uw Rechtbank op het verweer kan en mag beslissen zonder naar de bewijsvraag te kijken, zonder de strafbaarheid van het tenlastegelegde feit of de verdachte te onderzoeken, zonder dat alles te bespreken, zonder de inhoud van het dossier voor te houden aan cliënten, zonder kennis te nemen van hetgeen OM en verdediging van die punten vinden. Zonder twijfel kan dat in dit geval, sterker nog, het moet in dit geval omdat het – zoals gezegd – een beroep is op een vervolgingsbeletsel en het ondenkbaar is dat over de vraag of sprake is van een vervolgingsbeletsel, pas helemaal aan het einde van die vervolging wordt beslist.
54. Tot slot sluit het ook aan bij de ratio die ten grondslag ligt aan artikel 283 Sv om nu over *ne bis in idem* te oordelen. Uit de wetsgeschiedenis blijkt dat de wetgever met deze bepaling voor ogen had om in het kader van efficiëntie af te zien van een mogelijk tijdrovend of wijdlopieg onderzoek ter terechtzitting als reeds daarvoor blijkt dat het OM niet-ontvankelijk is in de

¹⁷ Zie voor een willekeurig voorbeeld van recente datum Rb. Rotterdam 2 maart 2023, ECLI:NL:RBROT:2023:1804 (“Op grond van artikel 261 Sv behelst de dagvaarding een opgave van het feit dat ten laste wordt gelegd, met vermelding van tijd en plaats en van de omstandigheden waaronder het feit zou zijn begaan.

De opgave van het feit moet duidelijk en begrijpelijk, niet innerlijk tegenstrijdig en voldoende feitelijk zijn, zodat het voor de verdachte, in combinatie met het onderliggende dossier, voldoende duidelijk is waartegen hij zich moet verdedigen. Voor de rechtbank moet duidelijk en begrijpelijk zijn wat zij concreet ten aanzien van een verdachte te onderzoeken heeft [onderstreping, advocaten HJ & OP].”

strafvervolgning. Het artikel is ook wel het motto toegedicht om “geen doelloos werk” te verrichten.¹⁸

55. Als in deze zaak één ding duidelijk is, is dat door *nu* ten gronde over *ne bis in idem* te oordelen een jarenlang proces, met allerlei onderzoekshandelingen zoals het horen van getuigen en dergelijke, kan worden voorkomen. Dat bespaart uw Rechtbank, het OM én de verdediging buitengewoon kostbare capaciteit en aanzienlijke kosten.
56. Uit publieke berichtgevingen begrijpen wij dat het bij uw rechterlijke macht én bij het OM aan alle kanten wringt, het water de medewerkers aan de lippen staat en de nieuwe medewerkers eigenlijk niet zijn aan te slepen.¹⁹ In dat tijdsgewricht kunnen wij er simpelweg niet bij dat wordt gesteld dat het *ne bis in idem*-verweer ontijdig – want te vroeg – naar voren is gebracht en in plaats daarvan het de voorkeur van het OM geniet om eerst allerlei getuigen te (laten) horen en een volledige behandeling van de zaak op het onderzoek ter terechtzitting te doorlopen, om pas *na dat alles* een beslissing van uw Rechtbank te verkrijgen op een verweer waardoor dat alles (mogelijk) niet hoeft te worden gedaan. De verdediging kan zich dan ook niet aan de indruk onttrekken dat het OM vooral beoogt om onderhavige zaken zo lang mogelijk te laten voortduren. Nu een nadere uitweiding op dit punt het bestek van het preliminair verweer te buiten gaat, volsta ik hier met een verwijzing naar de randnummers 14-24 en 240-249 van de juridische zienswijze²⁰ alsmede de randnummers 98-121 van de pleitnotities in raadkamer,²¹ over het belang van het OM bij een zo lang mogelijk durende strafzaak.
57. Kort en goed, het beroep op *ne bis in idem* is (1) een preliminair verweer en (2) is thans tijdig aan de orde.

III. De vier “redenen” waarom volgens het OM geen sprake is van *ne bis in idem* nader beschouwd

III.1 Inleiding

58. In de visie van het OM zou in Terrel vanwege vier redenen geen sprake zijn van “hetzelfde feit”. Daar is al veel over gezegd en geschreven. Voor de juridisch theoretische beschouwingen over het leerstuk van *ne bis in idem* en de daaraan gerelateerde leerstukken die aan de ontvankelijk van het OM

¹⁸ *Handelingen II* 1885/86, p. 249. Zie ook WvSv, A.L. Melai/M.S. Groenhuijsen e.a., artikel 283 Sv, aant. 4 (“Uit de wetsgeschiedenis blijkt dat de wetgever al geruime tijd geleden voor ogen had dat termen van efficiëntie kunnen meebrengen dat wordt afgezien van een mogelijk tijdrovend of wijdlopieg onderzoek ter terechtzitting, wanneer nu juist zonder onderzoek van de zaak zelf kan blijken dat er sprake is van een nietige dagvaarding, de onbevoegdheid van de rechtbank of de niet-ontvankelijkheid van de officier van justitie in de strafvervolgning. Aan het destijds ingevoerde artikel werd dan ook al het motto ‘geen doelloos werk’ toegedicht.”). Reden waarom de verdediging van meet af aan zich de nodige inspanningen heeft getroost om de zaak zo snel mogelijk te laten appointeren, zodat over *ne bis in idem* kan worden geoordeeld (zie hiervoor randnr. 14-24 v.d. juridische zienswijze (pag. 06452-06455 groene nummering Terrel), randnr. 25 v.h. klaagschrift ex art. 552a Sv en de op 13 oktober 2023 met uw Rechtbank gedeelde correspondentie).

¹⁹ Bijv. <https://fd.nl/samenleving/1470013/onvrede-over-werkdruk-bij-rechters-en-officieren-van-justitie-bereikt-kookpunt>; <https://fd.nl/opinie/1483546/versnippering-dreigt-rechtspraak-te-verschralen> (laatstelijk geraadpleegd op 27-09-2023).

²⁰ Pag. 06452-06455 resp. pag. 06504-06506 groene nummering Terrel.

²¹ Pag. 06122-06126 groene nummering Terrel.

c.q. vervolging in Terrel in de weg staan, verwijs ik in de eerste plaats naar de juridische zienswijze van 2 april 2021, in het bijzonder de randnummers 109-175.²² Voor een toelichting waarom de vier redenen van het OM onhoudbaar zijn verwijs ik voorts nadrukkelijk naar de pleitnotities die de verdediging heeft overgelegd in raadkamer – in het bijzonder de randnummers 29 t/m 93 daarvan.²³

59. Aangezien vier redenen de kern vormen van de discussie, loop ik deze vier “verschillen” aan de hand van een enkele aanvullende opmerking nog één keer na.

III.2 Reden 1: “Alleen Kaatee is in Kolbak vervolgd; RL Properties niet”

60. Als eerste “verschil” betoogt het OM dat in het onderzoek Kolbak alleen Kaatee is vervolgd en RL Properties niet.
61. Het klopt dat alleen Kaatee door de strafrechter onherroepelijk is *vrijgesproken* in het onderzoek Kolbak. Maar het is een misvatting dat in datzelfde onderzoek niet ook RL Properties strafrechtelijk is vervolgd. En dat door een rechter worden vrijgesproken (of worden veroordeeld) de mogelijkheid openlaat dat je wel degelijk bent “vervolgd”, weet de verdediging, weet uw Rechtbank en weet het OM.
62. In het schriftelijk standpunt heeft de verdediging aan de hand van stukken – zoals de machtiging SFO, het conservatoir beslag op de panden en correspondentie van de hand van officier van justitie Plooi – en onder verwijzing naar relevante rechtspraak en literatuur, omstandig toegelicht dat in het onderzoek Kolbak tegen GRI BV/RL Properties een SFO is gestart en in dat kader conservatoir beslag is gelegd op de panden nadat hiervoor op vordering van het OM door de RC een machtiging was verstrekt én dat dit *daarom* een vervolging betreft van RL Properties.
63. In het schriftelijk standpunt van het OM zien we niet één keer een reactie op deze toelichting. Niet één keer betwist het OM de juistheid van deze toelichting. Niet één keer legt het OM uit dat het met machtiging van de RC openen van het SFO *geen* daad van vervolging betreft.
64. In plaats daarvan stelt het OM alleen dat het geven van een parketnummer aan de zaak van RL Properties in Kolbak niet betekent dat zij dus ook is vervolgd. In plaats daarvan stelt het OM alleen dat een sepot 02 nog niet betekent dat RL Properties is vervolgd. Op zichzelf juiste constatering, maar daarmee reageert het OM niet op het doorslaggevende punt dat wij naar voren hebben gebracht waaruit volgt dat RL Properties in Kolbak is vervolgd. Daarmee gaat het OM dus voorbij aan de essentie van de vraag of RL Properties wel of niet is vervolgd in Kolbak.
65. Overigens is het ook wel logisch dat het OM niet het standpunt inneemt dat het met een machtiging van de RC openen van een SFO en de beslaglegging ex artikel 94a Sv op de panden van RL Properties geen daden van vervolging betreffen, want dat standpunt is onhoudbaar.
66. Daarmee staat als paal boven water dat RL Properties wel degelijk is vervolgd in het onderzoek Kolbak. Het enkele feit dat haar zaak niet is

²² Pag. 06479-06491 groene nummering Terrel.

²³ Pag. 06108-06121 groene nummering Terrel.

uitgemond in een rechterlijke uitspraak maar in een sepot (02) – zoals ook blijkt uit het op haar betrekking hebbende uittreksel justitiële documentatie (ik kom hier nog op terug) – maakt niet dat van een vervolging geen sprake was. Voor de vraag of een (rechts)persoon is vervolgd is namelijk niet van belang hoe de zaak eindigt, maar of in een zaak op enig moment door het OM de strafrechter in de zaak is betrokken.²⁴

67. Voor zover het op grond van het voorgaande nog niet evident is dat RL Properties dus in Kolbak is vervolgd voor het witwassen van de Wallenpanden, is RL Properties bovendien met Kaatee te vereenzelvigen. Immers, Kaatee is de (middellijk) bestuurder en enig aandeelhouder van RL Properties, heeft – als enige – de volledige zeggenschap over RL Properties én kon als enige beschikken over het vermogen van RL Properties.²⁵ Kortom, RL Properties is Kaatee, en Kaatee is RL Properties (zie hierover uitgebreider randnrs. 72-77 van de pleitnotities in raadkamer d.d. 12-01-2022²⁶). Dat blijkt ook gewoon uit de processen-verbaal van verhoor van Kaatee. Daarin is steeds alleen hij gehoord, maar RL Properties is in het geheel niet gehoord. De advocaten-generaal hebben de vereenzelving in het requisitoir in Kolbak als volgt treffend verwoord (**bijlage 1**):

"Kaatee heeft de in de tenlastelegging onder feit 3 sub D t/m K genoemde onroerende goederen en appartementsrechten verworven en voorhanden gehad middels zijn vennootschappen Dice Properties BV, van welke vennootschap hij (in 2002) enig aandeelhouder was. De in de vaststellingsovereenkomst van 4 september 2002 genoemde onroerende goederen en appartementsrechten zijn ook daadwerkelijk geleverd aan Dice Properties BV. Na de herstructurering van de 'Dice-groep' op 10 januari 2003 was Kaatee eigenaar van de gokhallen via Dice Properties BV en Gebouw Royal Investments BV [thans: RL Properties, verduidelijking advocaten HJ & OP]. Kaatee was aldus degene die feitelijk heeft verworven en voorhanden heeft gehad. Hij was immers degene die (mét Holleeder), of Kaatee nou katvanger voor Holleeder was of niet, de (voor een bewezenverklaring) benodigde zeggenschap had en/of verkreeg over dat onroerend goed en die appartementsrechten [onderstrepingen, advocaten HJ & OP]."

68. Overigens blijkt uit dit citaat ook evident dat het door het OM te berde gebrachte "onderscheid" tussen Kaatee als vermeende "(mede)pleger" (in onderzoek Kolbak) en Kaatee als beweerdelijk "feitelijk leidinggevende" (in onderzoek Terrel) een puur cosmetisch, juridisch onderscheid is. Op grond van rechtspraak van het HvJ EU en het EHRM moet echter over die "juridische etiketjes" heen worden gekeken en worden beoordeeld uit welke gedragingen het beweerdelijke (mede)plegen en feitelijk leidinggeven materieel bestaan. Ik kom zo dadelijk nog terug op die rechtspraak (zie

²⁴ Zie randnummer 107 van het schriftelijk standpunt van de verdediging d.d. 25-08-2023 en in het bijzonder de verwijzingen in voetnoot 31 van dat standpunt (met o.a. een verwijzing naar Corstens 2014, p. 115 en p. 183).

²⁵ A-G Hofstee meent onder verwijzing naar relevante rechtspraak dat in dit kader ook wel doorslaggevend is of "het vermogensrechtelijke belang in de rechtspersoon bij de feitelijk leidinggever berust", zie conclusie A-G Hofstee 30 november 2021, ECLI:NL:PHR:2021:1115, punt 23 (met verwijzing naar G.J.M. Corstens, *Het Nederlandse strafprocesrecht*, bewerkt door M.J. Borgers en T. Kooijmans, tiende druk, Deventer: Wolters Kluwer 2021, p. 209-210. Het is evident dat het vermogensrechtelijke belang van RL Properties bij Kaatee berust.

²⁶ Pag. 06117-06118 groene nummering Terrel.

hieronder randnummers 78-81), maar duidelijk is dat materieel gezien die invulling van het vermeende (medeplegen) en feitelijk leidinggeven uit exact hetzelfde bestaat, namelijk dat Kaatee eigenaar is van de panden via RL Properties.

III.3 Reden 2: “voorhanden hebben” en “verbergen of verhullen” zijn niet hetzelfde

69. Het tweede “verschil” dat het OM te berde brengt is dat in het onderzoek Kolbak alleen zou zijn vervolgd voor het verwerven en voorhanden hebben van de Wallenpanden (art. 420bis lid 1 sub b Sr) en in Terrel wordt vervolgd voor het verbergen en verhullen van de herkomst etc. daarvan (art. 420bis lid 1 sub a Sr). Daarom zou geen sprake zijn van “hetzelfde feit”, aldus het OM.
70. Zowel juridisch als feitelijk is deze uitleg onhoudbaar.

III.3.1 Juridische onhoudbaar: Witwassen ex art. 420bis, eerste lid, sub a Sr is juridisch hetzelfde als witwassen ex art. 420bis, eerste lid, sub b Sr

71. Niet één keer heeft het OM onder verwijzing naar de wetgeschiedenis uitgelegd dat het witwassen als bedoeld in sub a een “ander feit” is dan witwassen in de zin van sub b. Niet één keer heeft het OM onder verwijzing naar jurisprudentie aangetoond dat witwassen als bedoeld in sub a als een ander feit wordt beschouwd dan witwassen als in de zin van sub b. Niet één keer heeft het OM meer gedaan dan alleen *gesteld* dat tussen beide witwasgedragingen een (aanzienlijk) verschil zou bestaan.
72. Maar hoe verklaart het OM dan dat het rechtsgoed dat met alle witwasgedragingen wordt beschermd – te weten de bescherming van de integriteit van het financiële en economische verkeer en de openbare orde²⁷ – *identiek* is? Hoe verklaart het OM dan dat de strafmaxima voor alle witwasgedragingen *identiek* is? Hoe verklaart het OM dat ex artikel 313 Sv een tenlastelegging gericht op het verbergen of verhullen (ex sub a) – op vordering van het OM (!) – mag en kan worden gewijzigd in het verwerven, voorhanden hebben etc. (ex sub b) of vice versa, in welk oordeel evident besloten ligt dat sprake is van “hetzelfde feit”?²⁸
73. Op al die punten en vragen reageert het OM niet. Gelet op het voorgaande valt in goede gemoede ook niet vol te houden dat tussen witwassen ex sub a en witwassen ex sub b een verschil bestaat, laat staan dat sprake is van een “aanzienlijk” verschil.

III.3.2 Feitelijk onhoudbaar: Kaatee en RL Properties zijn wel degelijk eerder vervolgd voor het verbergen en verhullen van de herkomst etc. van de Wallenpanden

74. Het standpunt van het OM op dit punt is niet alleen juridisch onhoudbaar, maar dat is het ook feitelijk. Want in tegenstelling tot wat het OM doet voorkomen zijn Kaatee en RL Properties wel degelijk eerder vervolgd voor

²⁷ Kamerstukken II 1999/2000, 27159, nr. 3, p. 5-6.

²⁸ Zie HR 28 oktober 2014, ECLI:NL:HR:2014:3047 i.c.m. Hof Amsterdam 15 oktober 2015, ECLI:NL:GHAMS:2015:4290. Zie hierover uitgebreider randnrs. 59-60 van de pleitnotities in raadkamer d.d. 12-01-2022 (pag. 06114-06115 groene nummering Terrel).

(ook) het verbergen en verhullen van de herkomst etc. van de Wallenpanden.

75. We zouden in herhaling vallen door hier opnieuw alle bronnen te citeren waarin dit naar voren komt. Daarom volsta ik met de volgende puntsgewijze samenvatting, inclusief verwijzingen naar de relevante vindplaatsen:

- In de inleidende dagvaarding in het onderzoek Kolbak wordt Kaatee voor de volledige delictsomschrijvingen van (gewoonte)witwassen gedagvaard voor de zitting van 11 mei 2006 én dus vervolgd, óók voor het verbergen en verhullen (zie randnr. 89 v.h. schriftelijk standpunt *d.d.* 25-08-2023). Dat het verbergen en verhullen in de omschrijving van de tenlastelegging niet meer is terug te vinden na de nadere omschrijving daarvan *d.d.* 2 april 2007, is gelijk te stellen aan een kennisgeving niet-verdere vervolging voor dat onderdeel (zie randnrs. 91-93 v.h. schriftelijk standpunt *d.d.* 25-08-2023);
- Het narratief dat centraal stond in het onderzoek Kolbak bevestigt ondubbelzinnig dat de vervolging in die zaak tevens zag op het verbergen en verhullen van de herkomst etc., zie hiervoor:
 - in de juridische zienswijze *d.d.* 2 april 2021, randnummers 1-7 en 35-66;²⁹
 - in het schriftelijk standpunt *d.d.* 25-08-2022, randnummers 13-108;
- De vraagstelling tijdens het onderzoek ter terechtzitting in het onderzoek Kolbak bevestigt dat die vervolging ook zag op het verbergen en verhullen (zie randnummers 96-100 v.h. schriftelijk standpunt *d.d.* 25-08-2023);
- Het uittreksel justitiële documentatie betreffende RL Properties *d.d.* 23 augustus 2023 waarop is vermeld "art. 420bis lid 1 ahf/ond a Wetboek van Strafrecht (zie randnr. 108 v.h. schriftelijk standpunt *d.d.* 25-08-2023).

76. Ter aanvulling van al het voorgaande verwijzen wij nog expliciet naar de toelichting van het OM op de vordering tweede verlenging gevangenhouding van Kaatee in het onderzoek Kolbak. Voor zover hier van belang heeft het OM toentertijd in die toelichting opgetekend:³⁰

"M.b.t. de feitsomschrijving van het (gewoonte)witwassen is er voor gekozen de tenlastegelegde periode te laten aanvangen op 14 december 2001, het moment van inwerkingtreding van de nieuwe witwasbepalingen. Alhoewel de delictsomschrijvingen van witwassen veel gelijkenis vertonen met de helingsbepalingen, is een belangrijk verschil dat de witwassen ook kan worden gestraft als het gaat om de opbrengsten van een door hemzelf gepleegd misdrijf (i.c. afpersing, meermalen gepleegd). Juist in de onderhavige zaak acht het OM in de verbergings- en verhullingshandelingen van Holleeder, Paarlberg, Kaatee Tuna, Turfande, Yilmac en Van Tatenhove e.a. het opzet zeer nadrukkelijk aanwezig. Bij het verhullen wordt gebruik gemaakt van valse bescheiden en misleiding [onderstrepingen, advocaten HJ & OP]."

²⁹ Pag. 06450-06451 groene nummering Terrel.

³⁰ Pag. 06135 groene nummering Terrel.

77. Ook de volgende passage uit het requisitoir van de advocaten-generaal in Kolbak spreekt boekdelen (opnieuw **bijlage 1**):

"Het lijkt er veeleer op dat het is zoals Endstra zei dat het was, namelijk dat de panden onder dwang waren verkocht aan Kaatee (in feite Holleeder), maar dat, om dit te verhullen, moest worden volgehouden dat Endstra er vanaf wilde vanwege de negatieve publiciteit [onderstrepingen, advocaten HJ & OP]."

78. Daarbij merk ik nog op dat volgens zowel het HvJ EU als het EHRM bij de beoordeling van *ne bis in idem* hoofdzakelijk gewicht moet worden toegekend aan de materiële gedraging en niet aan het juridische etiketje wat het OM daaraan hangt. Immers, een beoordeling die (hoofdzakelijk) is gebaseerd op de juridische kwalificatie van de tenlastegelegde gedragingen kan te gemakkelijk de met het *ne bis in idem*-beginsel beoogde rechtsbescherming ondermijnen (EHRM 10 februari 2009, appl. no. 14939/03 (*Zolotukhin t. Rusland*), par. 81).³¹

79. In plaats daarvan heeft het EHRM gekozen voor een beoordeling waarin de nadruk ligt op de feitelijk uitleg van de feiten. Het moet gaan om dezelfde feiten of feiten die wezenlijk hetzelfde zijn ("*identical facts, or facts which are substantially the same*", zie EHRM 10 februari 2009, appl. no. 14939/03 (*Zolotukhin t. Rusland*), par. 82).³²

80. Ook het HvJ EU verlangt dat de nadruk op de materiële gedraging ligt in de beoordeling van *ne bis in idem* en niet op het juridisch etiket. Het HvJ EU heeft dit al in 2006 bepaald in de zaak *Van Esbroeck* (HvJ EU 9 maart 2006, C-436/04, ECLI:EU:C:2006:165), waarin het overwoog:

*"het relevante criterium voor de toepassing van dit artikel [is] de gelijkheid van de materiële feiten, begrepen als het bestaan van een geheel van feiten die onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn, ongeacht de juridische kwalificatie van deze feiten of het beschermde rechtsbelang; [onderstreping, advocaten HJ & OP]"*³³

81. Voor zover uw Rechtbank juridisch gezien dus al enig licht ziet tussen het "voorhanden hebben" en het "verbergen of verhullen" van de herkomst etc., dient over deze juridische etikettes heen te worden gekeken en te worden beoordeeld waaruit het "voorhanden hebben" en "het verbergen of verhullen" dan materieel bestaan. Immers, enkel en alleen die materiële invulling geeft kleur aan die juridische etikettes. Anders geformuleerd, pas door te kijken naar de materiële gedragingen wordt duidelijk waaruit de

³¹ Inhoudende: "The Court further notes that the approach which emphasises the legal characterisation of the two offences is too restrictive on the rights of the individual, for if the Court limits itself to finding that the person was prosecuted for offences having a different legal classification it risks undermining the guarantee enshrined in Article 4 of Protocol No. 7 rather than rendering it practical and effective as required by the Convention (compare *Franz Fischer*, cited above, § 25)."

³² Zie in gelijke zin J.W. Ouwerkerk, 'Het feitsbegrip bij ne bis in idem en eendaadse samenloop: Tussen nationale uitlegging en internationale verplichtingen', *DD* 2012/47.

³³ HvJ EU 9 maart 2006, C-436/04, ECLI:EU:C:2006:165 (*Van Esbroeck*), punt 42. In de Engelse tekst: "the relevant criterion for the purposes of the application of that article of the CISA is identity of the material acts, understood as the existence of a set of facts which are inextricably linked together, irrespective of the legal classification given to them or the legal interest protected;"

juridische etikettes van het “voorhanden hebben” en het “verbergen of verhullen” bestaan.

82. Als we dan kijken welke materiële gedraging ten grondslag ligt aan het “voorhanden hebben” van de panden in het onderzoek Kolbak enerzijds en het “verbergen of verhullen” van de herkomst etc. van de panden in het onderzoek Terrel anderzijds, dan is de conclusie dat dit één en hetzelfde is. Namelijk – in de visie van het OM in beide onderzoeken – dat Kaatee via RL Properties in het Kadaster als eigenaar van de panden is geregistreerd en zo de eigendom van de panden heeft,³⁴ terwijl in werkelijkheid niet Kaatee en RL Properties, maar Willem Holleeder de eigenaar c.q. rechthebbende op de panden is.³⁵ Dat is in Kolbak en in Terrel identiek. Daar is geen licht tussen te krijgen, ongeacht of men daar nu het juridisch etikette van “voorhanden hebben” aan hangt of van “verbergen of verhullen”.
83. En in *die* materiële gedraging – de eigendom van de panden – is in al die jaren bovendien niets, maar dan ook helemaal niets veranderd. RL Properties had ten tijde van het onherroepelijk worden van de integrale vrijspraak in Kolbak de eigendom van de panden en heeft dat thans nog steeds. RL Properties stond toentertijd als eigenaar van de panden in het Kadaster geregistreerd, en staat dat thans nog steeds. RL Properties had toentertijd een schuld bij Wilbury Ltd., en heeft dat thans nog steeds – al dient de aflossing daarvan aan de Staat te worden voldaan gelet op de definitieve uitspraak van de Hoge Raad in 2019 in de ontnemingsprocedure jegens Paarlberg.
84. Aldus is het niet alleen juridisch maar ook feitelijk onhoudbaar dat Kaatee en RL Properties niet eerder zijn vervolgd voor het verbergen en verhullen van de herkomst etc. van de Wallenpanden.

III.4 Reden 3: “Andere invulling bestanddeel ‘uit misdrijf afkomstig’”

85. Als derde “verschil” voerde het OM aan dat het bestanddeel “uit enig misdrijf afkomstig” in Kolbak *alleen* zou zijn ingevuld vanuit de afpersing van Endstra en in Terrel anders wordt ingevuld.³⁶ Namelijk op grond van het

³⁴ De eigendom van onroerend goed is geregistreerd in het Kadaster. Degene die in het Kadaster geregistreerd staat is de eigenaar van het betreffende onroerend goed en heeft zodoende dan ook de eigendom daarvan. Zie in gelijke zin het standpunt van het OM in raadkamer d.d. 12 januari 2022 in de klaagschrift- en verzoek einde zaak-procedures, p. 2 (“*Bij onroerende zaken is voor de eigendomsvraag het daartoe bestemde register (Kadaster) leidend. Zoals hiervoor opgemerkt staan de panden op naam van RL Properties BV.*”).

³⁵ Zie voor het standpunt dienaangaande van het OM in Terrel: het standpunt van het OM in raadkamer d.d. 12 januari 2022 in de klaagschrift- en verzoek einde zaak-procedures, p. 2 (“*Kort gezegd verdenkt het Openbaar Ministerie de verdachte RL Properties BV ervan dat, met de registratie in dit register, verhuld wordt wie de echte rechthebbende is, terwijl er door misdrijf verkregen gelden in de financiering van de panden zitten. De geregistreerde eigenaar maakt zich daarbij schuldig aan witwassen, als katvanger voor de werkelijke rechthebbende. Daarin zit de verdenking dat er sprake is van witwassen (...).*”).

³⁶ Pag. 10 v.d. Reactie OM op Klaagschrift beslag d.d. 20-12-2021 (voor zover hier van belang luidende): “*Allereerst zal er geen niet ontvankelijkheid volgend, omdat de vrijspraak in Kolbak van 3 juli 2009, niet een-op-een correspondeert met de huidige verdenkingen 26TERREL. Wij sommen op: (...) – Het bestanddeel “uit misdrijf afkomstig” is in Kolbak ingevuld vanuit de afpersing van Endstra; de vrijspraak voor feit 2 (betrokkenheid van Kaatee bij de afpersing van Endstra) betekende onvermijdelijk de vrijspraak van het witwassen, nu dit bestanddeel niet kon worden ingevuld; (...) – In 26TERREL wordt het bestanddeel “uit misdrijf afkomstig” niet alleen ingevuld vanuit de afpersing van Endstra.*”

Heinekengeld – hetgeen door het OM in het bewijsmiddelenoverzicht “de eerste geldstroom” wordt genoemd – en de herfinanciering door Wilbury Ltd. – hetgeen door het OM in het bewijsmiddelenoverzicht als “de tweede geldstroom” is bestempeld.

III.4.1 Kanteling standpunt OM over relevantie van deze reden

86. Ten aanzien van deze derde reden doet zich in eerste plaats een merkwaardige kanteling voor in het standpunt van het OM.
87. In de klaagschrift- en verzoek einde zaak-procedures brengt het OM het beweerdelijke verschil in de wijzen waarop het bestanddeel “uit misdrijf afkomstig” in de onderzoeken wordt ingevuld, als relevant naar voren. De verdediging heeft daarna – bijv. in het schriftelijk standpunt van 25 augustus jl. – uitvoerig toegelicht dat in het onderzoek Kolbak voor de vermeend criminele herkomst van de panden niet alleen is gekeken naar en geoordeeld over de afpersing van Endstra, maar óók over een beweerdelijke besmetting door investering van het Heinekengeld of door de herfinanciering.
88. De verdediging toont dus aan dat het Heinekengeld én de herfinanciering als vermeend niet-legale herkomsten van de panden – volgens het OM in raadkamer een relevant verschil in Terrel ten opzichte van Kolbak waardoor geen sprake zou zijn van “hetzelfde feit” – in eerdere onderzoeken al lang en breed zijn beoordeeld.
89. Men zou dan verwachten dat dit tot een inhoudelijke reactie vanuit het OM leidt. Dat het OM uitlegt waarom de verdediging het ondanks de gegeven toelichting toch allemaal verkeerd heeft gezien en in al die eerdere onderzoeken dat Heinekengeld en de herfinanciering als gronddelicten klaarblijkelijk toch niet zijn onderzocht en onderworpen aan (rechterlijke en justitiële) oordelen.
90. Maar wat lezen we dan in de schriftelijke reactie van het OM?
91. De beweerdelijke financiering met Heinekengeld doet er niet toe voor *ne bis in idem*.³⁷
92. Sorry?
93. De beweerdelijke financiering met Heinekengeld doet er niet toe voor de beoordeling van *ne bis in idem*.
94. Maar heeft het OM in raadkamer niet betoogd dat de wijze waarop het bestanddeel “uit misdrijf afkomstig” in Kolbak werd ingevuld zou verschillen ten opzichte van Terrel en dit verschil wel degelijk relevant zou zijn bij de beoordeling van *ne bis in idem*? Jawel.
95. Waarom is het dan niet relevant als de verdediging aan de hand van stukken aantoonst dat die investering van het Heinekengeld in onder andere het onderzoek Kolbak uitvoerig is onderzocht en aan het oordeel van de rechter is voorgelegd?

³⁷ Pag. 9-10 v.d. schriftelijke reactie OM d.d. 07-09-2023: “Daarnaast wordt door de verdediging gesteld dat er vele onderzoeken zijn geweest naar de eigendom van de gokhallen en de financiering van de hallen met Heineken-geld etc. Wij stellen ook dat dit alles geen relevante bevat om mee te nemen in een nieuwe beoordeling of het *ne bis in idem* beginsel is geschonden.”

96. Naar het antwoord op die laatste vraag kunnen wij slechts gissen.

III.4.2 Invulling bestanddeel "uit misdrijf afkomstig" in eerdere onderzoeken en Terrel is wel degelijk hetzelfde

97. Los van het voorgaande, is evident dat zowel het Heinekengeld als de herfinanciering als beweerdelijke bronnen van de niet-legale herkomst van de Wallenpanden in eerdere onderzoeken, waaronder Kolbak, reeds uitvoerig zijn onderzocht, behandeld en (door de rechter) beoordeeld.
98. De herfinanciering stond zelfs expliciet in de tenlastelegging van Kaatee in het onderzoek Kolbak:

"Feit 3

hij op een of meer tijdstip(pen) in of omstreeks de periode van 01 januari 2002 tot en met 30 januari 2006,

te Amsterdam, althans in Nederland en/of Duitsland en/of Zwitserland,

(telkens) tezamen en in vereniging met een ander of anderen, althans alleen,

van het plegen van witwassen een gewoonte heeft gemaakt, althans zich schuldig heeft gemaakt aan witwassen, immers heeft/hebben hij, verdachte, en/of (één of meer) van zijn mededader(s), op of omstreeks (één of meer van) de navolgende tijdstippen (één of meer) voorwerpen, te weten (één of meer) van de navolgende geldbedragen en/of vermogensrechten en/of onroerend goed, verworven en/of voorhanden gehad:

(...)

C. op of omstreeks 20 februari 2003 een of meer geldbedragen tot een totaal van (ongeveer) € 4.000.000,- (in vorm van één of meer overboekingen met als omschrijving (hypothecaire) lening(en) van € 1.750.000,- en/of € 2.250.000,- van Wilbury Ltd. aan Gebouw Royal Investments B.V., en/of (...) [onderstreping, advocaten HJ & OP]."

99. De advocaten-generaal in het onderzoek Kolbak hebben voor dit onderdeel nota bene vrijspraak gevorderd (opnieuw **bijlage 1**)!
100. Voorts verwijs ik naar de randnummers 56-64 van het schriftelijk standpunt van de verdediging van 25 augustus jl. alsmede naar randnummer 82 van de pleitnotities in raadkamer,³⁸ waar uitvoerig is toegelicht dat de herfinanciering in Kolbak en Enclave Financieel is onderzocht, ter discussie stond en daarover is geoordeeld.
101. Dat ook het Heinekengeld in onder andere Kolbak is onderzocht, behandeld en beoordeeld hebben wij eveneens al uitvoerig toegelicht. Ik verwijs hiervoor naar randnummers 40-47 en 86-100 van het schriftelijk standpunt d.d. 25-08-2023 alsmede naar randnummers 83-86 van de pleitnotities in raadkamer.³⁹

³⁸ Pag. 06119 groene nummering Terrel.

³⁹ Pag. 06119-06120 groene nummering Terrel.

102. Op grond van de processen-verbaal van het onderzoek ter terechtzitting in het onderzoek Kolbak kan er geen misverstand over bestaan dat dit uitvoerig aan bod is geweest, is onderzocht en is beoordeeld (zie expliciet randnrs. 94-100 v.h. schriftelijk standpunt d.d. 25-08-2023). Dat dit tijdens het onderzoek ter terechtzitting uitvoerig is behandeld en beoordeeld, mag ook niet verbazen nu de betrokkenheid van Holleeder bij de gokhallen in de periode van 1992 tot 2006 uitputtend is onderzocht in Kolbak. De visie van het OM staat onder meer beschreven in de processen-verbaal "Feitelijke leiding Wallenactiviteiten W.F. Holleeder" (344 pagina's), "Bezit op de Wallen (o.a. Molensteeg 1 en Buddy Buddy" (92 pagina's) en "Onderzoek Casa Rosso Imperium" (31 pagina's). Laatstgenoemd proces-verbaal wilde het OM niet voegen in Terrel, omdat het daar niet over zou beschikken en het OM er ook niet achteraan ging. Tot 7 dagen voor de regiezitting. Op 10 oktober 2023 – veel te laat om er voorafgaand aan deze regiezitting kennis van te (kunnen) nemen – lijkt het OM toch ineens toegang te willen verlenen tot die stukken waar ze (eerder) niet over beschikten.
103. Hetzelfde geldt voor het onderzoek Citypeak, waar het proces-verbaal "Onderzoek Casa Rosso imperium" oorspronkelijk uit afkomstig is (zie randnrs. 29-39 en 70-84 v.h. schriftelijk standpunt d.d. 25-08-2023).
104. Uit dit alles blijkt dat het Heinekengeld en de herfinanciering als invulling van het bestanddeel "uit misdrijf afkomstig" wel degelijk in Kolbak en andere onderzoeken aan de orde zijn geweest en hierover is geoordeeld. Met "enig ander misdrijf", naast de vermeende afpersing van Endstra, kan het gerechtshof Amsterdam in zijn Kolbak-arrest dus niets anders dan ook het Heinekengeld en de herfinanciering hieronder te hebben begrepen, oftewel de eerste – beweerdelijk criminele – geldstroom respectievelijk de tweede – vermeend criminele – geldstroom die het OM in Terrel *opnieuw* te berde brengt.

III.5 Reden 4: "Andere periode"

105. Het vierde "verschil", tot slot, betreft het argument dat de onderzoeken betrekking hebben op andere perioden. Dat mag zo zijn, maar in de feitelijke constellatie is helemaal niets veranderd sinds de integrale vrijspraak in het onderzoek Kolbak. Dit hebben we in diverse stukken reeds omstandig toegelicht en we zouden in herhaling vallen om dat opnieuw uit te leggen. Maar de essentie ervan is dat:
 - het immer om exact dezelfde panden gaat;
 - het immer om exact dezelfde plaats(en) gaat waar de gedragingen zijn verricht;
 - het immer exact dezelfde eigenaar betreft, namelijk Kaatee via RL Properties;
 - aan de verdenking immer exact hetzelfde verwijt ten grondslag ligt, namelijk dat niet Kaatee via RL Properties de werkelijke eigenaar zou zijn, maar Willem Holleeder;
 - het immer om dezelfde beweerdelijke gronddelicten gaat. Maar als de Wallenpanden *toen* niet uit misdrijf afkomstig waren, zijn deze zonder enige tussentijdse wijziging in de feitelijke constellatie dat vandaag de dag ook niet (zie ook randnummers 36 t/m 39 van deze pleitnota); en
 - het om exacte dezelfde materiële gedraging gaat, namelijk dat RL Properties de eigendom van de panden heeft.

106. Voor al hetgeen op het punt over de periode eerder is opgemerkt, verzoek ik uw Rechtbank in het bijzonder het volgende als hier herhaald en ingelast te beschouwen:

- de randnummers 125 t/m 133 van de juridische zienswijze;⁴⁰
- de randnummers 33 t/m 47 van de pleitnotities in raadkamer.⁴¹

107. Bij deze stand van zaken is een en ander immer “onlosmakelijk” met elkaar verbonden; er is in ieder geval geen sprake van een “aanzienlijk” verschil. Het is *de facto* één aangesloten feitencomplex. Derhalve is sprake van *ne bis in idem*.

IV. Moeten conclusies getrokken worden uit de beslissingen van de raadkamer op het verzoek einde zaak en de 552a procedure?

108. In de schriftelijke reactie op het preliminair verweer schermt het OM met de uitspraken van de raadkamer van de rechtbank Amsterdam in de klaagschrift- en verzoek einde zaak-procedures van 23 februari 2022 en hecht daar veel waarde aan. Dat is merkwaardig.

109. Voorafgaand aan de behandeling van het beklag en het verzoek, heeft het OM uitvoerig het karakter van de beklagprocedure uiteengezet. Onder verwijzing naar bestendige rechtspraak van de Hoge Raad (HR 28 september 2010, ECLI:NL:HR:2010:BL2823), heeft het OM in dat kader nog uiteengezet dat deze procedure een summier karakter heeft en slechts een marginale toetsing met zich brengt.⁴² Dit standpunt heeft het OM in raadkamer herhaald.⁴³

110. De beschikkingen van de raadkamer kunnen en moeten in het licht van het summiere karakter en de marginale toetsing worden beschouwd. In dat licht heeft de raadkamer de tenlasteleggingen in de onderzoeken Kolbak en Terrel naast elkaar gelegd en geoordeeld dat niet “evident” sprake is van *ne bis in idem*.⁴⁴ Met andere woorden, op basis van een oppervlakkige toets is op het eerste oog niet sprake van exact hetzelfde feit.

111. Dat het OM in de schriftelijke reactie op het preliminair verweer ineens van mening is dat de raadkamer in de beschikkingen “niet summier beslist”, valt niet te verdragen met zijn eigen eerder ingenomen standpunt over de aard en de omvang van de toetsingen in deze procedures.

112. Maar in tegenstelling tot de klaagschrift- en verzoek einde zaak-procedures, is uw Rechtbank thans niet gebonden aan enig summier karakter of marginale toetsing. Sterker nog, thans dient één van de vragen van de

⁴⁰ Pag. 06482-06484 groene nummering Terrel.

⁴¹ Pag. 06108-0611 groene nummering Terrel.

⁴² Zie pag. 8 en 9 van ‘Reactie OM op klaagschrift beslag’.

⁴³ Zowel in het standpunt OM ter zitting t.a.v. het klaagschrift beslag 552a Sv (pag. 3-4).

⁴⁴ Bijv. Beschikking Rb. Amsterdam 23 februari 2022 inzake verzoek einde zaak ex art. 29f Sv van RL Properties (“*Aldus dient de rechtbank in onderhavige zaak te beoordelen of sprake is van een evidente schending van het *ne bis in idem*-beginsel, die aan vervolging van verdachte in de weg staat. (...) De rechtbank overweegt dat bij beschikking van 23 februari 2022 in de zaak van Kaatee, welke zaak gelijktijdig is behandeld met de zaak van verdachte, is overwogen dat in die zaak niet evident sprake is van schending van het ‘*ne bis in idem*’-beginsel [onderstreping, advocaten HJ & OP].”). Zie in gelijke zin bijv. Beschikking Rb. Amsterdam 23 februari 2022 inzake beklag ex art. 552a Sv van RL Properties (“*Dat in onderhavige zaak sprake is van schending van het ‘ne bis in idem*-beginsel’ acht de rechtbank niet evident [opnieuw onderstreping, advocaten HJ & OP].”).*

artikelen 348 en 350 Sv in volle omvang en ten gronde te worden beantwoord. Daarvoor is een nauwgezette(re) beoordeling vereist. Dat ligt niet alleen besloten in de aard van de beoordeling, maar ook in het gegeven dat cliënten recht hebben op een “effective remedy” als bedoeld in artikel 13 EVRM in combinatie met hun recht om niet twee keer voor hetzelfde feit te worden vervolgd. Een (nog) latere, *volledige* en *nauwgezette* beoordeling van het *ne bis in idem*-verweer, komt erop neer dat cliënten tegen die tijd al lang en breed voor een tweede keer zijn vervolgd. Daarmee zou de rechtsbescherming van *ne bis in idem* ondergraven worden. Ik verzoek uw Rechtbank op dit punt de randnummers 8-26 van de pleitnotities overlegd in raadkamer hier als herhaald en ingelast te beschouwen.⁴⁵

113. Dat de beoordeling van uw Rechtbank van *ne bis in idem* verder strekt én moet strekken dan alleen het naast elkaar leggen van de tenlasteleggingen zoals het OM stelt, volgt ook uit de rechtspraak van het EHRM in het kader van artikel 4 van het Zevende Protocol EVRM. Deze rechtspraak is langs de band van artikel 50 van het EU-Handvest in casu eveneens van toepassing.⁴⁶
114. Uit het welbekende *Zolotukhin*-arrest van het EHRM volgt dat de materiële feiten aan het slot van de eerste vervolging moeten worden vergeleken met de materiële feiten aan het begin van de tweede procedure.⁴⁷ Letterlijk overwoog het EHRM in dit kader (EHRM 10 februari 2009, appl. no. 14939/03 (*Zolotukhin t. Rusland*)):

“83. The guarantee enshrined in Article 4 of Protocol No. 7 becomes relevant on commencement of a new prosecution, where a prior acquittal or conviction has already acquired the force of res judicata. At this juncture the available material will necessarily comprise the decision by which the first ‘penal procedure’ was concluded and the list of charges levelled against the applicant in the new proceedings. Normally these documents would contain a statement of facts concerning both the offence for which the applicant has already been tried and the offence of which he or she stand accused. In the Court’s view, such statements of fact are an appropriate starting point for its determination of the issue whether the facts in both proceedings were identical or substantially the same. The Court emphasises that it is

⁴⁵ Pag. 06102-06107 groene nummering Terrel.

⁴⁶ Immers door de vervolging wegens “witwassen” ex art. 420bis e.v. Sr wordt het Unierecht “ten uitvoer gebracht” (vgl. art. 51 EU-Handvest), bijv. van Richtlijn (EU) 2018/1673 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2018 inzake de strafrechtelijke bestrijding van het witwassen van geld.

⁴⁷ W.F. van Hattum, ‘Over criminal charge, non bis in idem en het detentierecht’, *Sancties* 2012, afl. 6, p. 695 (“In *Zolotukhin* overwoog het EHRM dat een zuiver juridische benadering de waarborg tegen dubbele vervolging ondermijnt, en dat dus een tweede vervolging verboden is wanneer die is gebaseerd op identieke feiten of facts which are substantially the same. Het gaat om een vergelijking van de stand van zaken aan het slot van de eerste en aan het begin van de tweede procedure. Daarbij is irrelevant welke onderdelen van de nieuwe tenlastelegging in de tweede vervolging uiteindelijk tot bewezenverklaring leiden en welke niet.”). Zie ook F. de Graaf, ‘Ne bis in idem. Twee keer hetzelfde in de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie en het Europees Hof voor de Rechten van de Mens?’, *DD* 2013/34 (“Het EHRM stelt in *Zolotukhin* namelijk vast dat om te bepalen of sprake is van *idem*, gekeken moet worden of de feiten ‘identical or substantially the same’ zijn. Om te beoordelen of dit het geval is, dienen de gedragingen die in de ‘statements of facts’ in beide vervolgingen worden genomen, met elkaar vergeleken te worden. Het Hof van Justitie beoordeelt *idem* door te bezien of de gedragingen die ten grondslag liggen aan de vervolging ‘inextricably linked’ zijn.”).

irrelevant which parts of the new charges are eventually upheld or dismissed in the subsequent proceedings, because Article 4 of Protocol No. 7 contains a safeguard against being tried or being liable to be tried again in new proceedings rather than a prohibition on a second conviction or acquittal [onderstrepingen, advocaten HJ & OP].”

115. Anders geformuleerd, dat wat in de eerste procedure aan de orde is gekomen moet worden vergeleken met wat in de tweede procedure aan de orde is, althans in ieder geval met wat in de tenlastelegging van die tweede procedure is opgenomen.⁴⁸ Dat gaat verder dan de marginale toets die de raadkamer heeft verricht.
116. In tegenstelling tot wat het OM suggereert, wil de verdediging overigens *heel graag* horen wat de Hoge Raad van de dubbele vervolging voor hetzelfde feit van het OM vindt. Maar dan wel in een rechtsgang die – volgens diezelfde Hoge Raad – niet een summier karakter draagt of een marginale toetsing van de rechter vraagt. Anders is het vragen van het oordeel van de Hoge Raad dienaangaande per definitie gemankeerd, onvolledig en derhalve zinledig.
117. Nu uw Rechtbank in de te verrichten beoordeling dus verder *moet* kijken dan de tenlasteleggingen, is de verdediging in diverse stukken ingegaan op de materiële feiten ten tijde aan het einde van het onderzoek Kolbak (en eerdere onderzoeken) alsmede op de verwijten aan het begin van het onderzoek Terrel.
118. Daarbij is de verdediging na de beschikkingen van de raadkamer over nieuwe stukken komen te beschikken die als de raadkamer daarmee wel bekend was geweest zo maar tot een ander oordeel hadden kunnen leiden. Zo heeft de verdediging in het schriftelijk standpunt over het preliminair verweer aan de hand van bewijsstukken omstandig toegelicht dat RL Properties wel degelijk is vervolgd in Kolbak wegens het witwassen van de Wallenpanden (zie randnrs. 101-108 v.h. schriftelijk standpunt *d.d.* 25-08-2023). Het standpunt van de raadkamer dat RL Properties dus niet eerder is vervolgd is daarmee onhoudbaar. Het uittreksel justitiële documentatie van RL Properties kan in dit kader niet onbenoemd blijven.

V. Het uittreksel justitiële documentatie van RL Properties

119. Het OM vraagt zich af welke “andere recente uitdraai” dan die van 28 mei 2021 in het bezit is van de verdediging. Het antwoord op deze vraag is simpel, namelijk het uittreksel justitiële documentatie van 23 augustus 2023 zoals deze door het OM via Mijn Strafdossier op diezelfde dag aan de

⁴⁸ Zie in gelijke zin Van Hattum 2012, p. 298: “Hoewel in het zojuist besproken verduidelijkingsarrest van 1 februari 2011 terecht wordt vastgehouden aan een gemengde feitelijk/juridische maatstaf lijkt de toets strenger dan voorheen en is die in elk geval strenger dan die van het EHRM. Het verduidelijkingsarrest van 1 februari 2011 perkt de vergelijking namelijk op ten minste twee manieren in en beide staan haaks op de Europese rechtspraak. Allereerst zegt de Hoge raad dat voor de *idem*-toets de beide tenlasteleggingen met elkaar moeten worden vergeleken. Dat is een minder ruime toets dan die welke door het EHRM wordt voorgestaan in Zolotukhin en Maresti. Daarin is het criterium de vergelijking tussen ‘wat er in de eerste procedure aan de orde is gekomen’ met de tweede tenlastelegging [onderstrepingen, advocaten HJ & OP].” Zie in gelijke zin J.H.B. Bemelmans, *Tweemaal vervolgd voor hetzelfde feit. De gevolgen en wenselijkheid van een Europa-conform feitsbegrip in de ne bis in idem-regel*, Celsus juridische uitgeverij: Weert 2012, p. 28-30.

verdediging is verstrekt.⁴⁹ Een kopie van dit uittreksel en een print screen uit Mijn Strafdossier zijn voor de volledigheid aan deze pleitnotities gehecht (**bijlage 2**).

120. Net zoals op het uittreksel justitiële documentatie van 30 augustus jl. dat door het OM bij zijn schriftelijke reactie is gevoegd, is op dit uittreksel van 23 augustus jl. vermeld dat de verdenkingen tegen RL Properties voor (1) deelneming aan criminele organisatie, (2) verduistering en (3) (gewoonte)witwassen (nota bene: witwassen als bedoeld in art. 420bis lid 1 ahf/onder a Sr (!)) zijn geseponeerd.
121. Wat de administratieve rede ook moge zijn dat dit sepot niet op het uittreksel justitiële documentatie van 28 mei 2021 stond, duidelijk is wel dat dit op het uittreksel had *moeten* staan. Hoezo is dat uittreksel van 28 mei 2021 dan juist?
122. Op basis van het juiste uittreksel justitiële documentatie – alsmede op grond van de correspondentie van officier van justitie Plooi – is ook evident dat de zaak tegen RL Properties is geseponeerd. Hoezo is het dan juist als het OM de raadkamer informeert dat RL Properties geen sepot heeft gehad?
123. Nu in Kolbak met een machtiging van de RC bovendien een SFO jegens RL Properties was geopend en er strafrechtelijk conservatoir beslag is gelegd op de panden,⁵⁰ is zij in dat onderzoek bovendien – zoals gezegd – vervolgd. Hoezo is de mededeling aan de raadkamer dat RL Properties in Kolbak niet is vervolgd dan juist?
124. In strijd met feitelijke constatering heeft het OM aan de hand van het (onvolledige) uittreksel justitiële documentatie de raadkamer geïnformeerd dat RL Properties (1) niet is vervolgd in Kolbak en (2) ook geen sepot is gegeven. Daarmee is de raadkamer op twee punten onvolledig – en dus onjuist – geïnformeerd. Dat is een puur feitelijke vaststelling. Niets meer. Niets minder.

V.1 Een sepot is een onherroepelijke, definitieve beslissing dat door *ne bis in idem* wordt beschermd

125. Het OM lijkt – als wij het OM goed begrijpen – ook het standpunt in te nemen dat een vervolging eindigend in een sepot (02), niet onder de rechtsbescherming van *ne bis in idem* valt nu “dit nimmer een definitieve afdoening is.”⁵¹ Wij kunnen dit niet volgen. Ik licht dat toe.
126. Zowel het HvJ EU als het EHRM hebben geoordeeld dat beslissingen van openbaar aanklagers zoals het Nederlandse OM, óók als “onherroepelijke

⁴⁹ Overigens is in voetnoot 32 van het schriftelijk standpunt van de verdediging d.d. 25-08-2023 vermeld wat de vindplaats is van het uittreksel justitiële documentatie d.d. 23-08-2023 en waaruit bij randnummer 108 van het schriftelijk standpunt wordt geciteerd. Nu het OM dit uittreksel zelf aan de verdediging heeft (laten) verstrekken, komt het de verdediging voor dat met de bronvermelding in de betreffende voetnoot voor het OM duidelijk was op welk uittreksel is gedoeld.

⁵⁰ Zie bijlage 9 bij het schriftelijk standpunt v.d. verdediging d.d. 25-08-2023. Vanzelfsprekend is voor het leggen van conservatoir beslag eveneens een machtiging van de rechter-commissaris vereist, vgl. art. 103, lid 1, Sv (zoals deze bepaling op 27 januari 2006 luidde (en overigens thans nog steeds): “Beslag kan op grond van artikel 94a slechts worden gelegd of gehandhaafd krachtens schriftelijke machtiging op vordering van de officier van justitie door de rechter-commissaris [onderstreping, advocaten HJ & OP].”).

⁵¹ Pag. 9 schriftelijke reactie OM d.d. 07-09-2023.

beslissingen” kunnen en moeten worden beschouwd in de zin van het *ne bis in idem*-beginsel zoals verankerd in artikel 50 EU-Handvest en artikel 4 van het Zevende Protocol bij het EVRM.⁵² Zo overwoog de Grote Kamer van het EHRM in de zaak *Mihalache* (EHRM 8 juli 2019, appl. no. 54012/10 (*Mihalache t. Roemenië*)):

*“95. In view of the crucial role played by Article 4 of Protocol No. 7 in the Convention system and the aim of the right which it secures, the use of the word “jugement” in the French version of this Article cannot justify a restrictive approach to the concept of a person who has been “acquitted or convicted”. What matters in any given case is that the decision in question has been given by an authority participating in the administration of justice in the national legal system concerned, and that that authority is competent under domestic law to establish and, as appropriate, punish the unlawful behaviour of which the person has been accused. The fact that the decision does not take the form of a judgment cannot call into question the person’s acquittal or conviction, since such a procedural and formal aspect cannot have a bearing on the effects of the decision. Indeed, the English version of Article 4 of Protocol No. 7 supports this broad interpretation of the concept. Moreover, the Court has consistently adopted a similar approach in determining the effects of a legal situation, for example in ascertaining whether proceedings defined as administrative under domestic law produced effects requiring them to be classified as “criminal” within the autonomous Convention meaning of the term (see, among many other authorities, *A and B v. Norway*, cited above, §§ 139 and 148, and *Sergey Zolotukhin*, cited above, §§ 54-57; see also *Tsonyo Tsonev v. Bulgaria* (no. 2), no. 2376/03, § 54, 14 January 2010, where the Court proceeded from the finding that the mayor’s decision to impose an administrative fine on the applicant, which had not been challenged in the courts and was enforceable, had constituted a final decision for the purposes of Article 4 of Protocol No. 7). Accordingly, the Court considers that judicial intervention is unnecessary for the existence of a decision [onderstrepingen, advocaten HJ en OP].”*

127. In gelijke zin heeft het HvJ EU in de zaak *Bundesrepublik Deutschland (Red notice van Interpol)* overwogen (HvJ EU 12 mei 2021, C-505/19, ECLI:EU:C:2021:376):

“73 Wat in de eerste plaats de vraag betreft of het ne-bis-in-idembeginsel eveneens van toepassing kan zijn op een beslissing van een andere instantie dan een strafrechter, heeft het Hof reeds voor recht verklaard dat het in artikel 54 SUO neergelegde ne-bis-in-idembeginsel van toepassing is op procedures waardoor het recht tot strafvordering vervalt, zoals die van § 153a StPO, waarbij het openbaar ministerie van een staat die partij is bij het Akkoord de in die staat ingeleide strafprocedure zonder rechterlijke tussenkomst beëindigt nadat de verdachte heeft voldaan aan bepaalde vereisten

⁵² Weliswaar is laatstgenoemde bepaling niet door Nederland geratificeerd, maar de rechtspraak van het EHRM omtrent art. 4 van het Zevende Protocol EVRM is via de doorwerking in de rechtspraak van het HvJ EU in het kader van art. 50 EU-Handvest wel degelijk relevant.

en met name een door het openbaar ministerie vastgestelde geldsom heeft betaald (arrest van 11 februari 2003, Gözütok en Brügge, C-187/01 en C-385/01, EU:C:2003:87, punten 22, 27 en 48), op voorwaarde dat deze beslissing berust op een beoordeling ten gronde (zie in die zin arrest van 10 maart 2005, Miraglia, C-469/03, EU:C:2005:156, punten 34 en 35) [onderstrepingen, advocaten HJ & OP]."

128. Het enkele feit dat bij een sepot (02) dus geen rechter is betrokken en de sepotbeslissing geen "vonnis" of "arrest" betreft, maakt dus niet dat van een "onherroepelijke beslissing" geen sprake is waarop *ne bis in idem* (als bedoeld in artikel 50 EU-Handvest) niet van toepassing is.⁵³
129. Het feit dat het een sepot "02" betreft – hetgeen zoals het OM stelt zou betekenen dat er "op het moment van seponeren onvoldoende bewijs" was – maakt dat niet anders. Immers, volgens – opnieuw – het HvJ EU en het EHRM, berusten beslissingen die op een vrijspraak neerkomen omdat het feit *niet of niet toereikend* bewezen kan worden, op een beoordeling ten gronde van de zaak. Zo overwoog het HvJ EU in de zaak *M.* (HvJ EU 5 juni 2014, C-398/12, ECLI:EU:C:2014:1057):

"28 Om vast te stellen of een rechterlijke beslissing een onherroepelijk vonnis waarbij deze persoon is berecht in de zin van dat artikel is, moet worden nagegaan of deze beslissing is gegeven na een beoordeling ten gronde van de zaak (zie in die zin arrest Miraglia, C-469/03, EU:C:2005:156, punt 30).

29 Daartoe heeft het Hof geoordeeld dat een beslissing van de justitiële autoriteiten van een overeenkomstsluitende staat waardoor een verdachte onherroepelijk is vrijgesproken omdat het feit niet is bewezen, op een dergelijke beoordeling is gebaseerd [onderstreping, advocaten HJ & OP] (zie in die zin arrest Van Straaten, C-150/05, EU:C:2006:614, punt 60)."

130. Een sepot 02 komt *de facto* neer op een vrijspraak. Immers, in geval van onvoldoende of ontoereikend bewijs zou ook de strafrechter tot een vrijspraak (moeten) komen. Iedereen die een sepot 02 krijgt mag er dan ook gerechtvaardigd op vertrouwen daarvoor niet opnieuw te worden vervolgd.
131. Bovendien is de sepotbeslissing ten aanzien van RL Properties in Kolbak tot stand gekomen na – zoals in de rechtspraak van het HvJ EU en het EHRM wordt verlangd – een "beoordeling ten gronde" van de zaak. Het is, met andere woorden, geen "procedurele" sepotbeslissing geweest. Dat volgt evident uit de correspondentie van officier van justitie Plooi. Hij tekende in zijn brief van 22 juli 2011 op:

"Na de vrijspraak van uw cliënt de heer Kaatee in hoger beroep op 3 juli 2009 is beoordeeld of ten aanzien van GRI BV [thans RL Properties BV, verduidelijking advocaten HJ & OP] niettemin een verdenking is blijven bestaan. De beoordeling van het al dan niet reële karakter van de verdenking heeft langer dan wenselijk op zich

⁵³ Zie ook de conclusie van A-G N. Emiliou van 8 juni 2023 in de zaak *NR* bij het HvJ EU (C-58/22, ECLI:EU:C:2023:464).

laten wachten, want is in de veelheid van werkzaamheden wat naar de achtergrond gezakt. Na 3 juli 2009 heeft geen onderzoek naar GRI BV plaatsgevonden. Het SFO is op 17 januari 2011 gesloten [onderstrepingen, advocaten HJ & OP]."

132. Uit diezelfde correspondentie van Plooij volgt dat de beoordeling om tot een sepotbeslissing over te gaan, is gebaseerd op het jarenlange onderzoek Kolbak dat in een omvangrijk procesdossier is uitgewerkt en voorgelegd aan de rechter en tot vrijspraak heeft geleid voor het witwassen wegens onder meer het ontbreken van (bewijs omtrent) enig gronddelict.⁵⁴ Dat dossier én die rechterlijke uitspraak in Kolbak is door het OM betrokken in de beoordeling om tot een sepot in de zaak van RL Properties te komen.
133. Met andere woorden, aan de sepotbeslissing van RL Properties ligt een uitvoerig en nauwgezet opsporingsonderzoek ten grondslag. Het OM is niet over een nacht ijs gegaan in de beoordeling om tot die beslissing te komen. Evenmin is die beslissing ingegeven door praktische, economische of beleidsmatige redenen.
134. Dat eerst na een grondige beoordeling van de zaak tot het sepot is gekomen volgt tot slot ook simpelweg uit de toegekende sepotcode (i.e. "sepot 02"). Immers, om tot de conclusie te komen dat het bewijs tegen RL Properties ontoereikend was, heeft het OM eerst de inhoud van het dossier en het voorhanden bewijs moeten wegen, beoordelen en daarvoor dus grondig moeten bestuderen.
135. Derhalve dient – conform bestendige rechtspraak van het HvJ EU en het EHRM – de sepotbeslissing om RL Properties niet verder te vervolgen gelijk te worden gesteld aan een (rechterlijke) vrijspraak.
136. Dat een sepot(beslissing) na aan het licht komen van "nieuwe" feiten en omstandigheden kan worden herzien of alsnog een (verdere) vervolging kan plaatsvinden na gegrondverklaring van een beklag ex artikel 12 Sv, maakt dit niet anders. In de rechtspraak van het HvJ EU en het EHRM wordt een sepot(beslissing) immers "gewoon" aangemerkt als een "onherroepelijke" beslissing op grond waarvan de betrokkene rechtsbescherming uit hoofde van *ne bis in idem* geniet. Zo overwoog het HvJ EU in de zaak *M.* onder verwijzing naar het welbekende *ne bis in idem*-arrest van het EHRM in de zaak *Zolotukhin t. Rusland* (opnieuw: HvJ EU 5 juni 2014, C-398/12, ECLI:EU:C:2014:1057):

"38 Uit artikel 4, lid 2, van Protocol nr. 7 bij het EVRM vloeit immers voort dat het beginsel ne bis in idem dat is neergelegd in lid 1 van dat artikel zich niet verzet tegen de mogelijkheid van heropening van de zaak „indien er aanwijzingen zijn van nieuwe of pas aan het licht gekomen feiten" die de uitkomst van de zaak zouden kunnen beïnvloeden.

39 In dat verband heeft het EHRM in punt 83 van het arrest Sergey Zolotukhin/Rusland (nr. 14939/03) van 10 februari 2009 geoordeeld dat artikel 4 van Protocol nr. 7 bij het EVRM „relevant wordt wanneer een nieuwe strafprocedure wordt ingeleid en een eerdere vrijspraak of veroordeling reeds in kracht van gewijsde is gegaan". Daarentegen

⁵⁴ Zie de citaten bij randnrs. 103 en 105 v.h. schriftelijk standpunt v.d. verdediging d.d. 25-08-2023.

kunnen buitengewone rechtsmiddelen niet in aanmerking worden genomen bij de vaststelling of de procedure definitief is afgesloten. Hoewel deze rechtsmiddelen een voortzetting vormen van de eerste procedure, hangt de onherroepelijkheid van de beslissing niet van de uitoefening ervan af (zie EHRM, arrest Sergey Zolotukhin/Rusland van 10 februari 2009, nr. 14939/03, Reports of Judgments and Decisions 2009-I, punt 108).

40 In casu kan de mogelijkheid het gerechtelijk onderzoek te heropenen wegens nieuwe bezwaren, zoals vastgesteld in de artikelen 246 tot en met 248 Sv., niet afdoen aan de onherroepelijkheid van de beschikking van buitenvervolginstelling die in het hoofdgeding aan de orde is. Deze mogelijkheid is weliswaar geen „buitengewoon rechtsmiddel” in de zin van deze rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, maar zij behelst de inleiding, bij wijze van uitzondering en op basis van andere bewijzen, van een afzonderlijke procedure en niet de zuivere voortzetting van de al afgesloten procedure. Overigens kan een eventuele nieuwe procedure die berust op een dergelijke mogelijkheid van heropening tegen dezelfde persoon en ter zake van dezelfde feiten, gezien de noodzaak na te gaan of de gegevens ingeroepen om heropening te rechtvaardigen, daadwerkelijk nieuw zijn, enkel worden ingeleid in de overeenkomstsluitende staat op het grondgebied waarvan deze beschikking is gegeven.

41 Gelet op een en ander dient op de vraag te worden geantwoord dat artikel 54 SUO aldus moet worden uitgelegd dat een beschikking houdende dat er geen grond is om de verdachte naar een vonnisgerecht te verwijzen die, in de overeenkomstsluitende staat waar deze beschikking is gegeven, in de weg staat aan hernieuwde vervolging van de persoon op wie de beschikking betrekking heeft ter zake van dezelfde feiten, tenzij nieuwe bezwaren tegen hem aan het licht komen, moet worden beschouwd als een beslissing die een onherroepelijk vonnis in de zin van dat artikel inhoudt en dientengevolge in de weg staat aan hernieuwde vervolging van dezelfde persoon ter zake van dezelfde feiten in een andere overeenkomstsluitende staat [onderstrepingen, advocaten HJ & OP].”

137. In de visie van zowel het HvJ EU als van het EHRM gaat het bij de beoordeling van de vraag of de beslissing “onherroepelijk” is er met andere woorden dus om of hiertegen op grond van het nationale recht een “gewoon rechtsmiddel” openstaat.⁵⁵ Het Wetboek van Strafvordering bevat geen “gewoon rechtsmiddel” tegen een sepotbeslissing.⁵⁶
138. Dat met de sepotbeslissing de zaak tegen RL Properties in Kolbak “onherroepelijk” en “definitief” is afgedaan, blijkt tot slot – opnieuw – gewoon uit het op haar betrekking hebbende uittreksel justitiële documentatie. Daarin is met vetgedrukte letters opgetekend(!):

⁵⁵ Zie ook de conclusie van A-G N. Emiliou d.d. 8 juni 2023 bij HvJ EU C-58/22 (ECLI:EU:C:2023:464), punten 52-54.

⁵⁶ Vgl. Hoofdstuk A van het Derde Boek van het Wetboek van Strafvordering. In deze titel wordt noch de mogelijkheid geboden om een sepotbeslissing op grond van nieuwe feiten en omstandigheden te herzien noch de mogelijkheid om hiertegen een klacht ex art. 12 Sv in te dienen.

“Volledig afgedane zaken betreffende misdrijven”

139. Aldus is geen andere conclusie mogelijk dan dat RL Properties in het onderzoek Kolbak is vervolgd voor het witwassen van de Wallenpanden én dat de sepotbeslissing dienaangaande een onherroepelijke beslissing betreft. Zodoende geniet RL Properties op grond van *ne bis in idem* ingevolge artikel 50 EU-Handvest de (rechts)bescherming om niet opnieuw voor het witwassen van de Wallenpanden te worden vervolgd.

VI. Afronding

140. Ons rest geen andere conclusie: de vervolging van Kaatee en RL Properties in Terrel is evident in strijd met het *ne bis in idem*-beginsel en met de in deze procedure eerder benoemde en beschreven beginselen van een goede procesorde. Derhalve dient deze vervolging onmiddellijk te worden beëindigd door het OM daarin niet-ontvankelijk te verklaren.

Tot slot verzoeken wij uw Rechtbank deze pleitnotities aan het zittingsverbaal te hechten.
